

Hälsa på lika villkor?

En undersökning om hälsa och livsvillkor
i Jönköpings län 2005 och 2009

Therese Rostedt

Folkhälsoavdelningen

Landstinget i Jönköpings län

Disposition

- Bakgrund, syfte och metod
- Svansfrekvens och bortfallsanalys
- Presentation av resultaten
 - Resultatet på kommunnivå
 - Jämförelser mellan undersökningarna 2005 och 2009

Bakgrund

- Samarbete mellan Statens Folkhälsoinstitut (FHI) och Landstinget i Jönköpings län samt länets kommuner
- År 2009 deltar Landstinget i Jönköpings län med ett utökat urval liksom vi gjorde 2005
 - kan därmed göra analyser på kommunnivå

Syfte

- Syftet med undersökningen:
 - att ta reda på hur befolkningen i Jönköpings län mår och lever (i åldern 16-84 år)
 - att följa utvecklingen av folkhälsan i länet
 - viktigt för bedömningen av hur behovet av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser ser ut i länet

Metod –urval och datainsamling

- Stratifierat slumpmässigt urval
 - Ca 800 individer i varje kommun
 - Totalt 14072 individer i länet
- Enkätundersökning
 - Postenkät
 - Webbenkät
 - Tre påminnelser
- Statistiska Centralbyrån (SCB)

Metod –insamlad information

- 77 frågor i enkäten
 - Hälsa, levnadsvanor, ekonomiska förhållanden, sysselsättning, trygghet och sociala relationer
- Registervariabler (mars 2009)
 - T ex kön, födelseår, civilstånd, utbildningsnivå, inkomst (2007)

Metod –analyser

- Hantera bortfall
 - Kalibrering med vikter från SCB
- Hantera skillnader i åldersfördelning mellan kommunerna
 - Åldersstandardisering med folkbokförda i Jönköpings län 2008-12-31 som standardpopulation
- Frekvenser med 95% konfidensintervall (KI)
 - KI för att belysa osäkerheten i resultatet

Svarsfrekvens 2009

Kommun	Antal i urvalet	Antal svar	Andel svar (%)
Aneby	808	430	53,2
Eksjö	830	492	59,3
Gislaved	848	430	50,7
Gnosjö	821	348	42,4
Habo	829	489	59,0
Jönköping	4044	2125	52,5
Mullsjö	813	442	54,4
Nässjö	859	465	54,1
Sävsjö	820	434	52,9
Tranås	833	419	50,3
Vaggeryd	837	446	53,3
Vetlanda	859	479	55,8
Värnamo	871	463	53,2
Länet totalt	14 072	7476	53,1
Riket	19 918	10 373	52,1

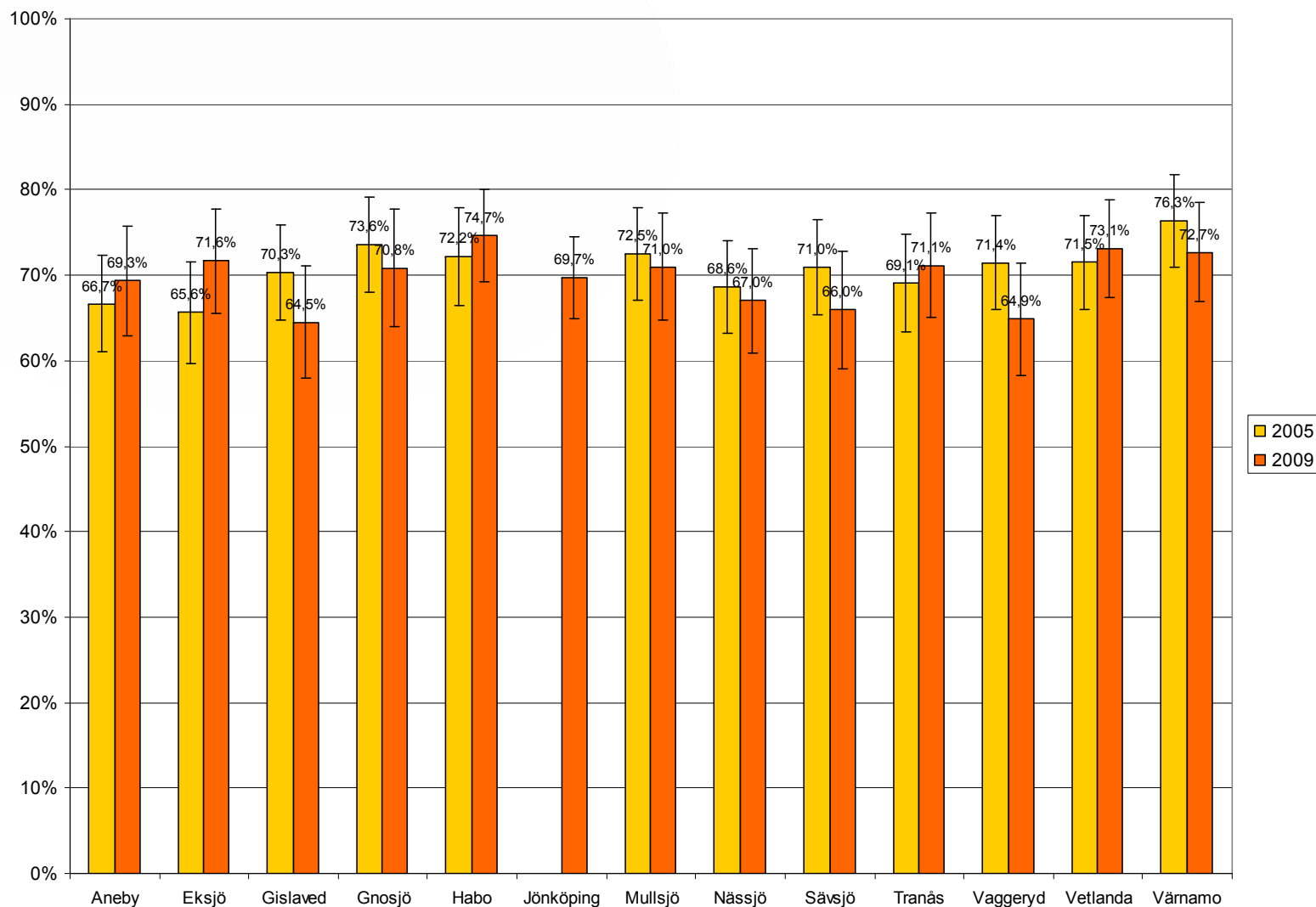
Resultat

- Självskattad allmän hälsa
 - Levnadsvanor
 - Övervikt och fetma
 - Psykisk hälsa
 - Trötthet och sömn
 - Ekonomi
-
- Redovisas här uppdelat på kön och kommun

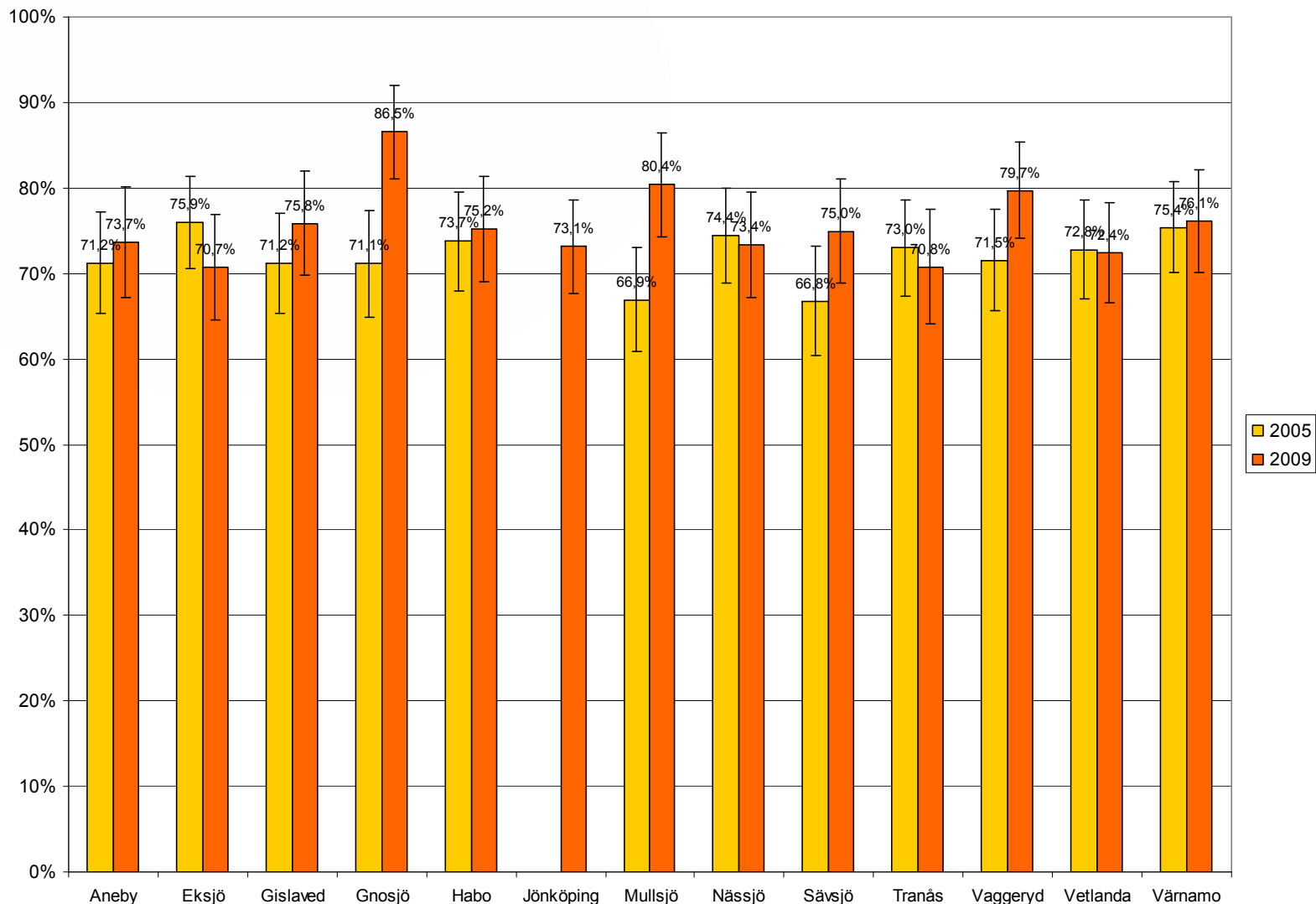

Självskattad allmän hälsa

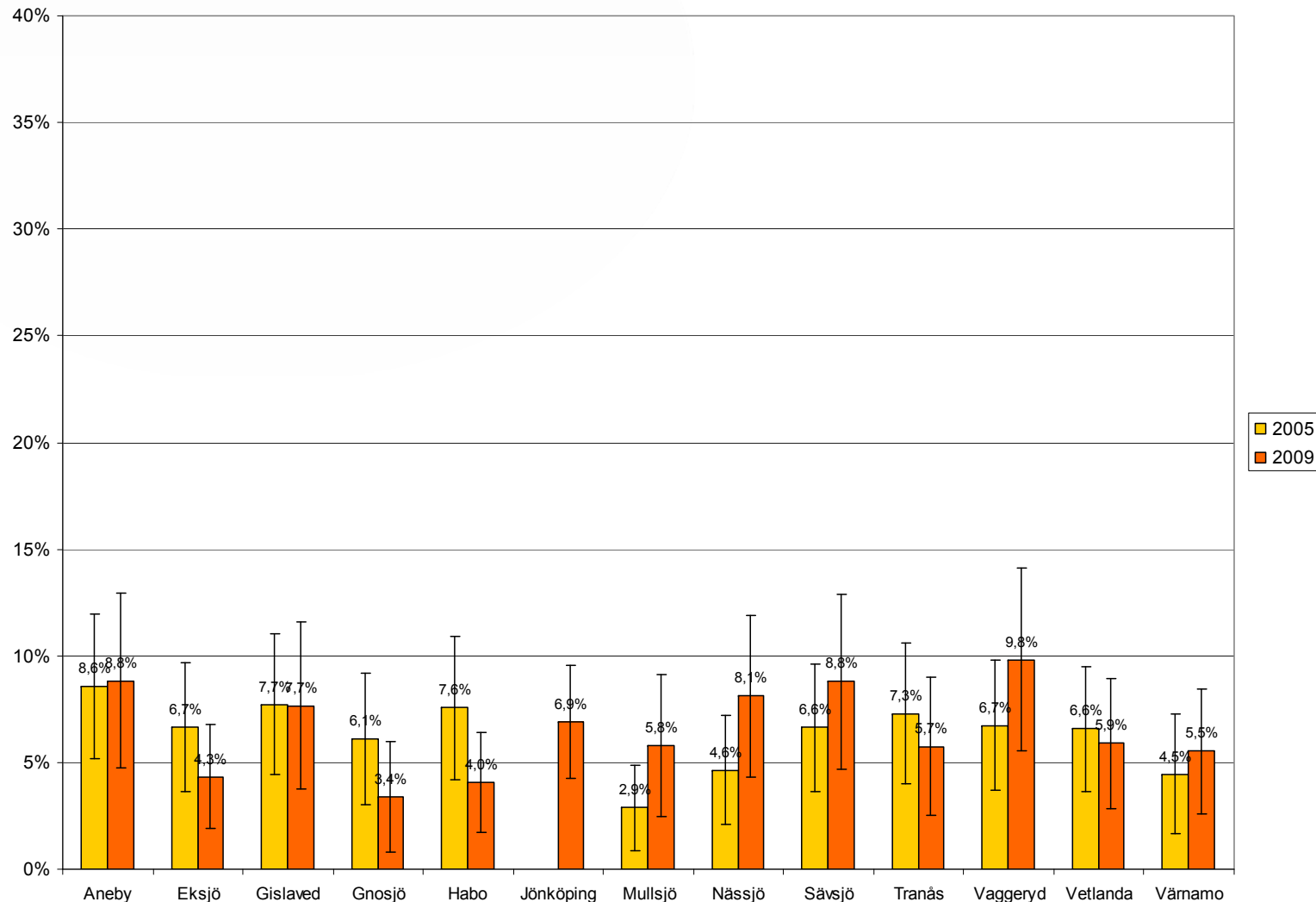
Andel (%) kvinnor som svarade "bra" eller "mycket bra" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Totalt i länet 2009: 67,9%

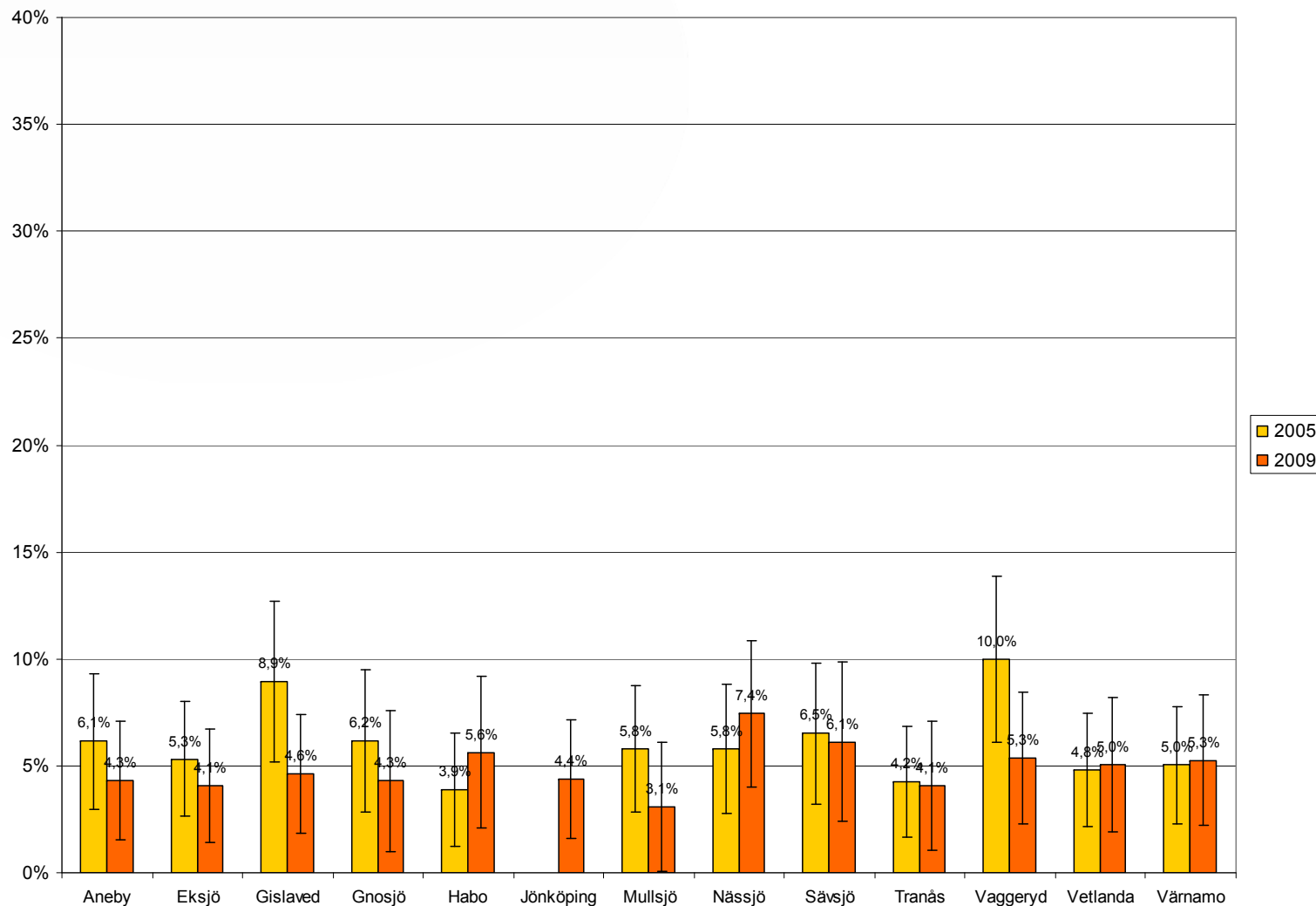
Andel (%) män som svarade "bra" eller "mycket bra" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Totalt i länet 2009: 73,6%

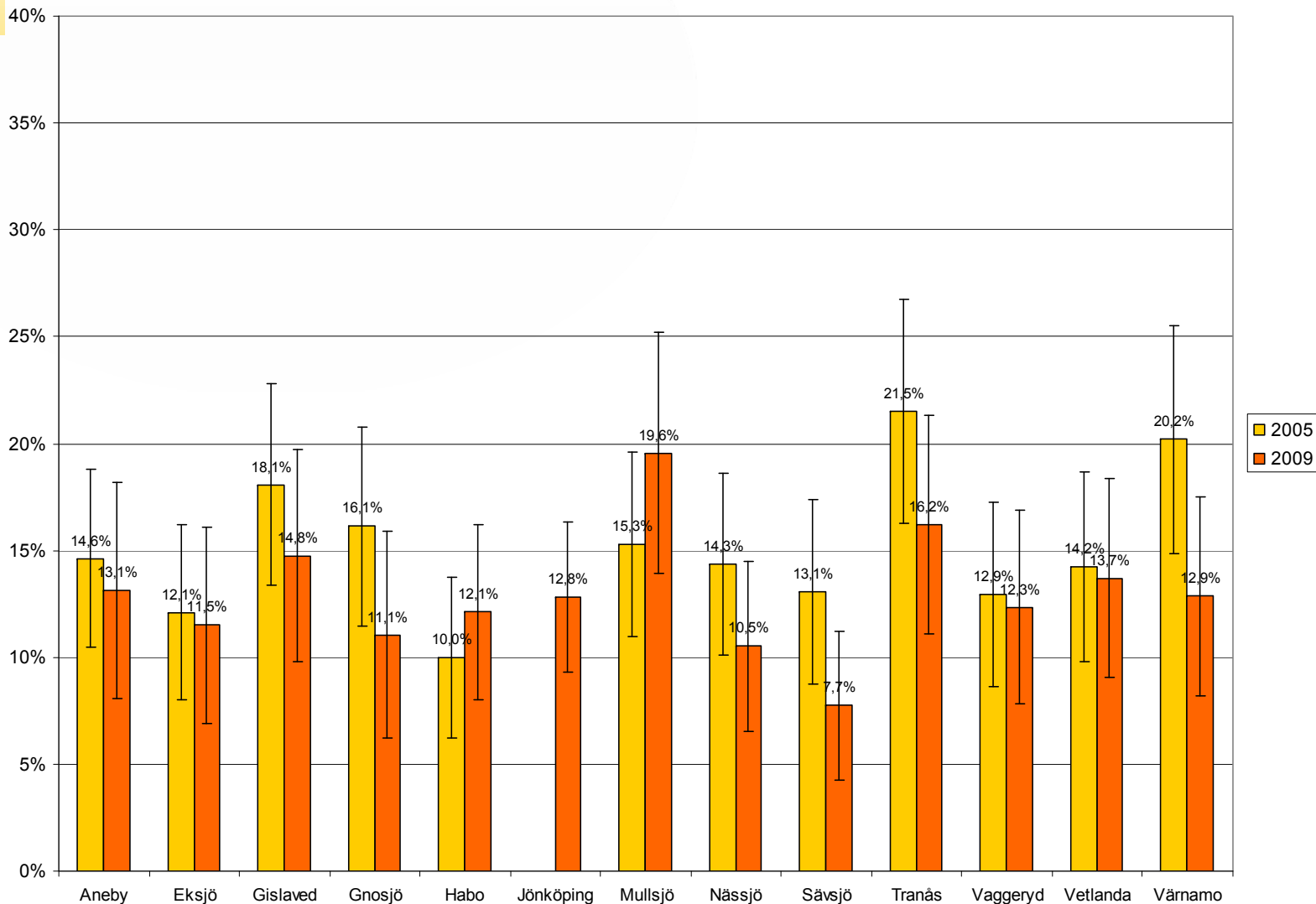
Andel (%) kvinnor som svarade "dåligt" eller "mycket dåligt" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Totalt i länet 2009: 6,8%

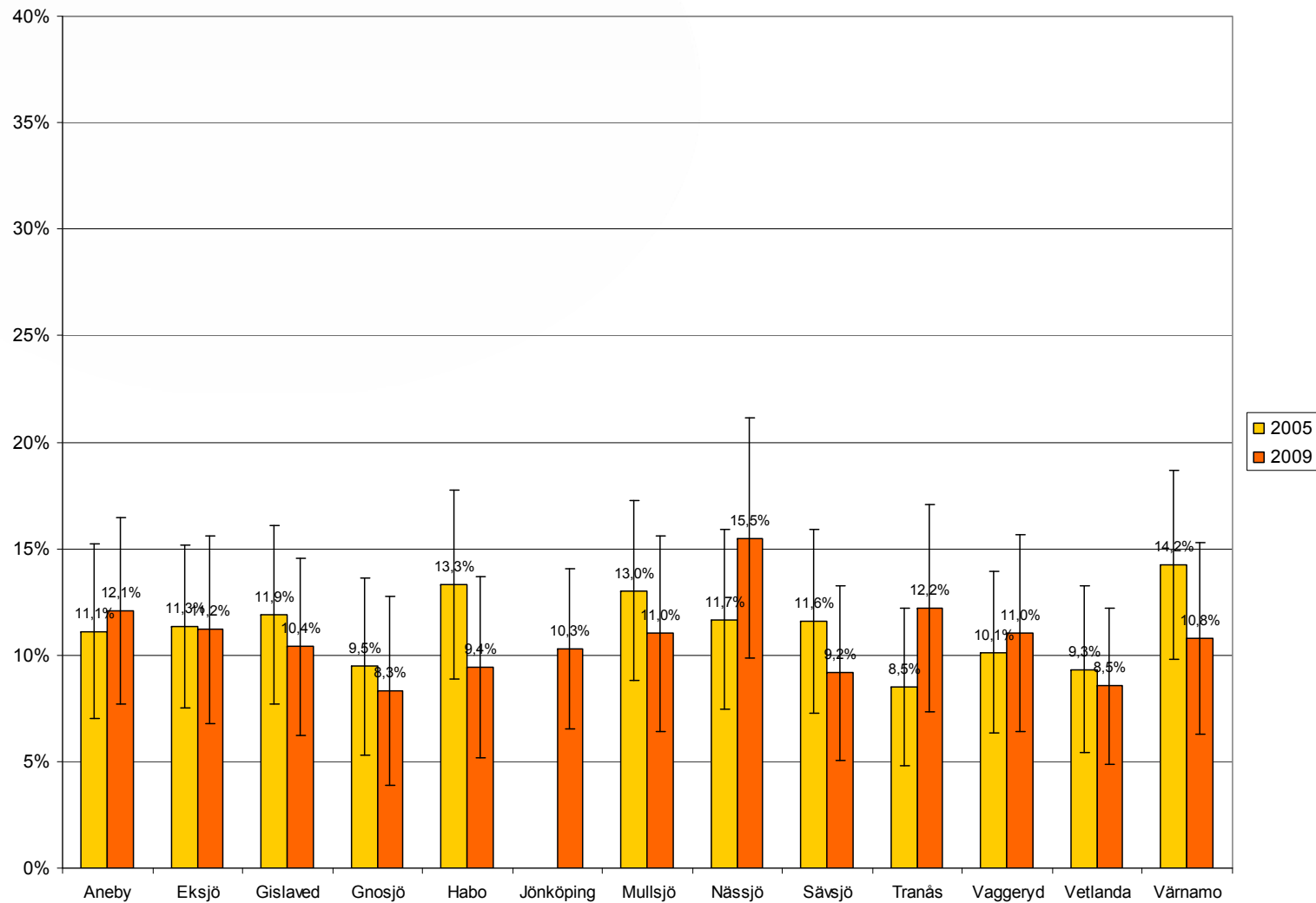
Andel (%) män som svarade att "dåligt" eller "mycket dåligt" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Totalt i länet 2009: 5,0%

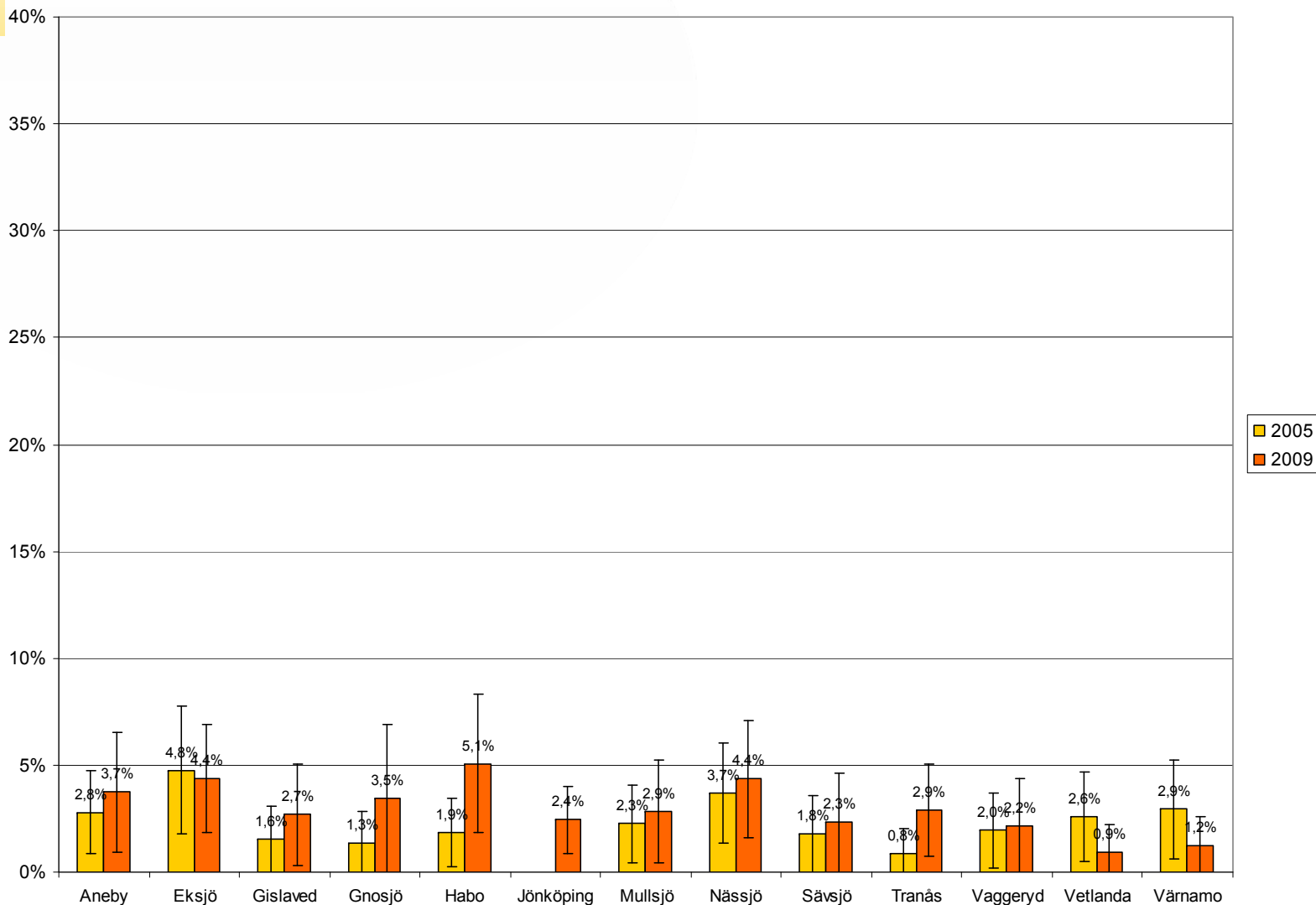
Andel (%) kvinnor som röker dagligen. Totalt i länet 2009: 12,7%

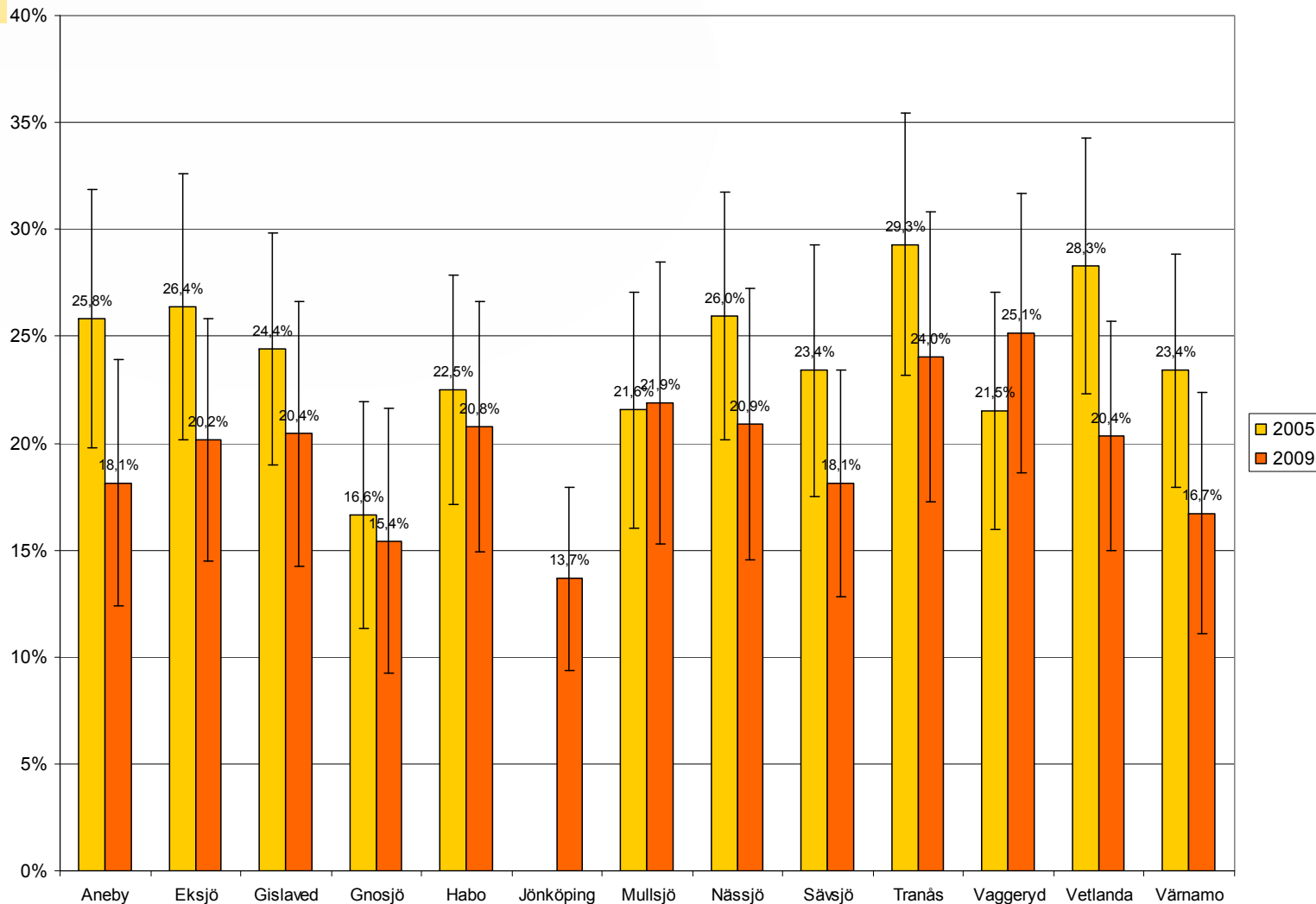
Andel (%) män som röker dagligen. Totalt i länet 2009: 10,8%

Andel (%) kvinnor som snusar dagligen. Totalt i länet 2009: 2,6%

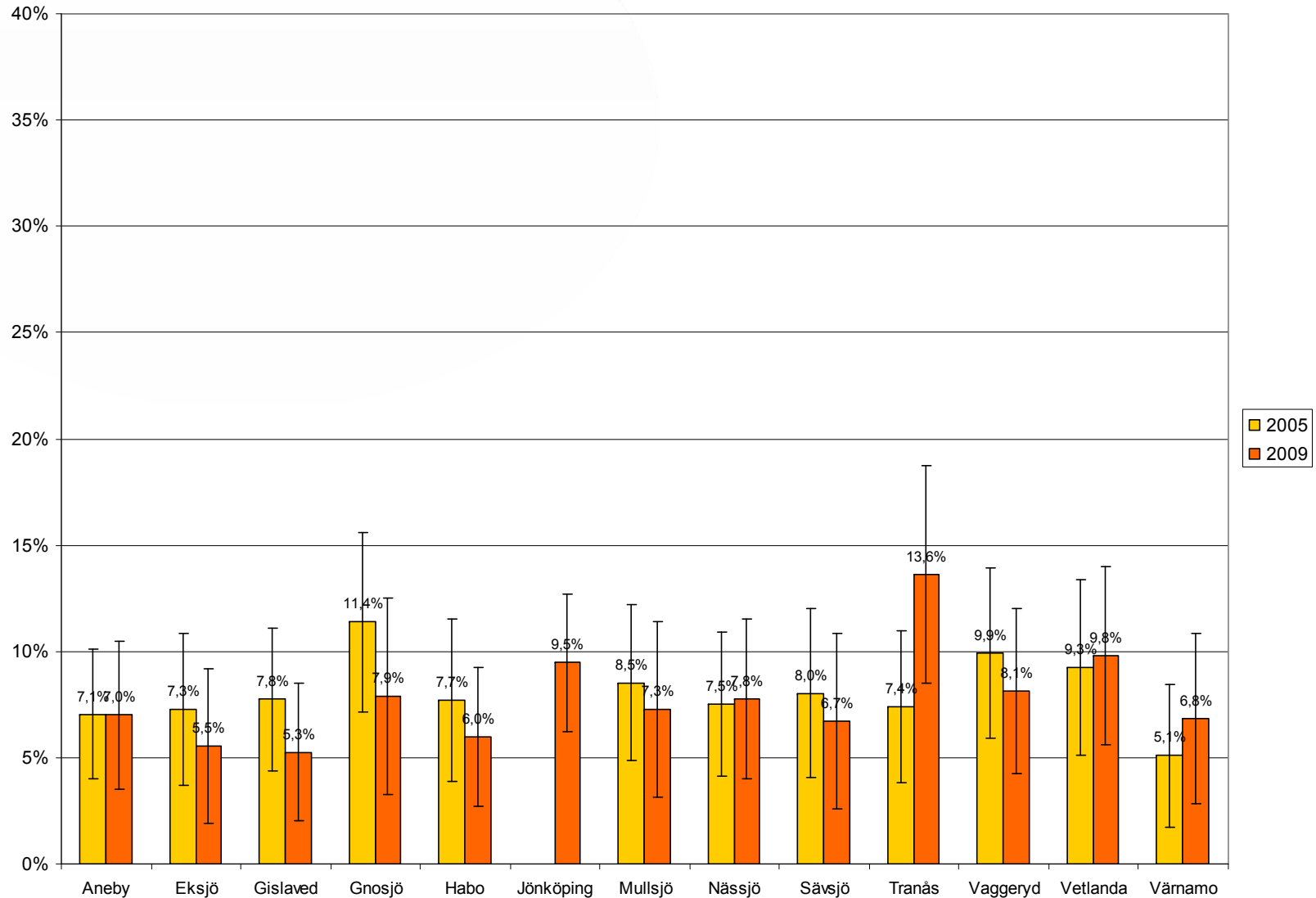

Andel (%) män som snusar dagligen. Totalt i länet 2009: 17,8%

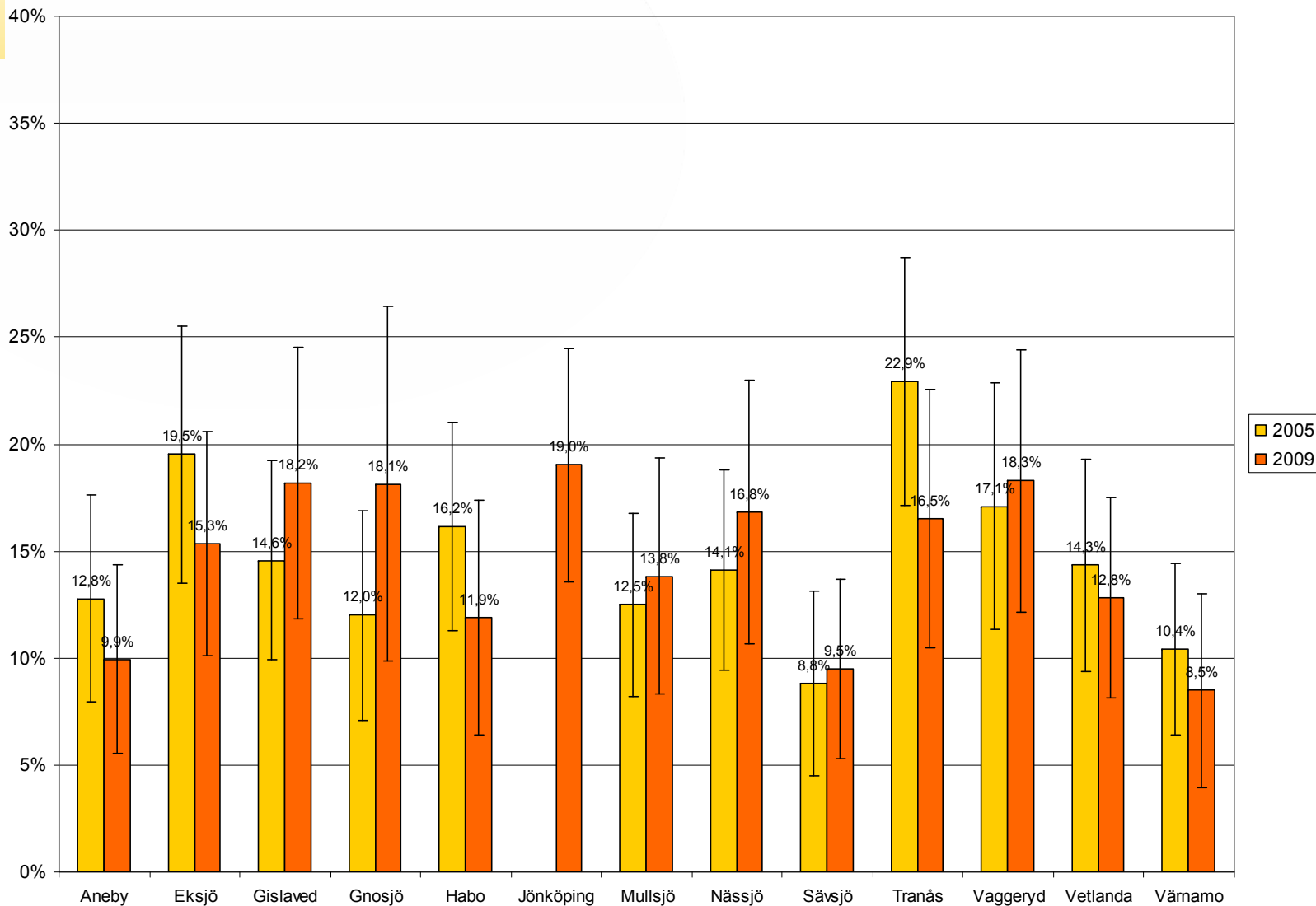
Andel (%) kvinnor med riskbruk av alkohol

Totalt i länet 2009: 7,6%

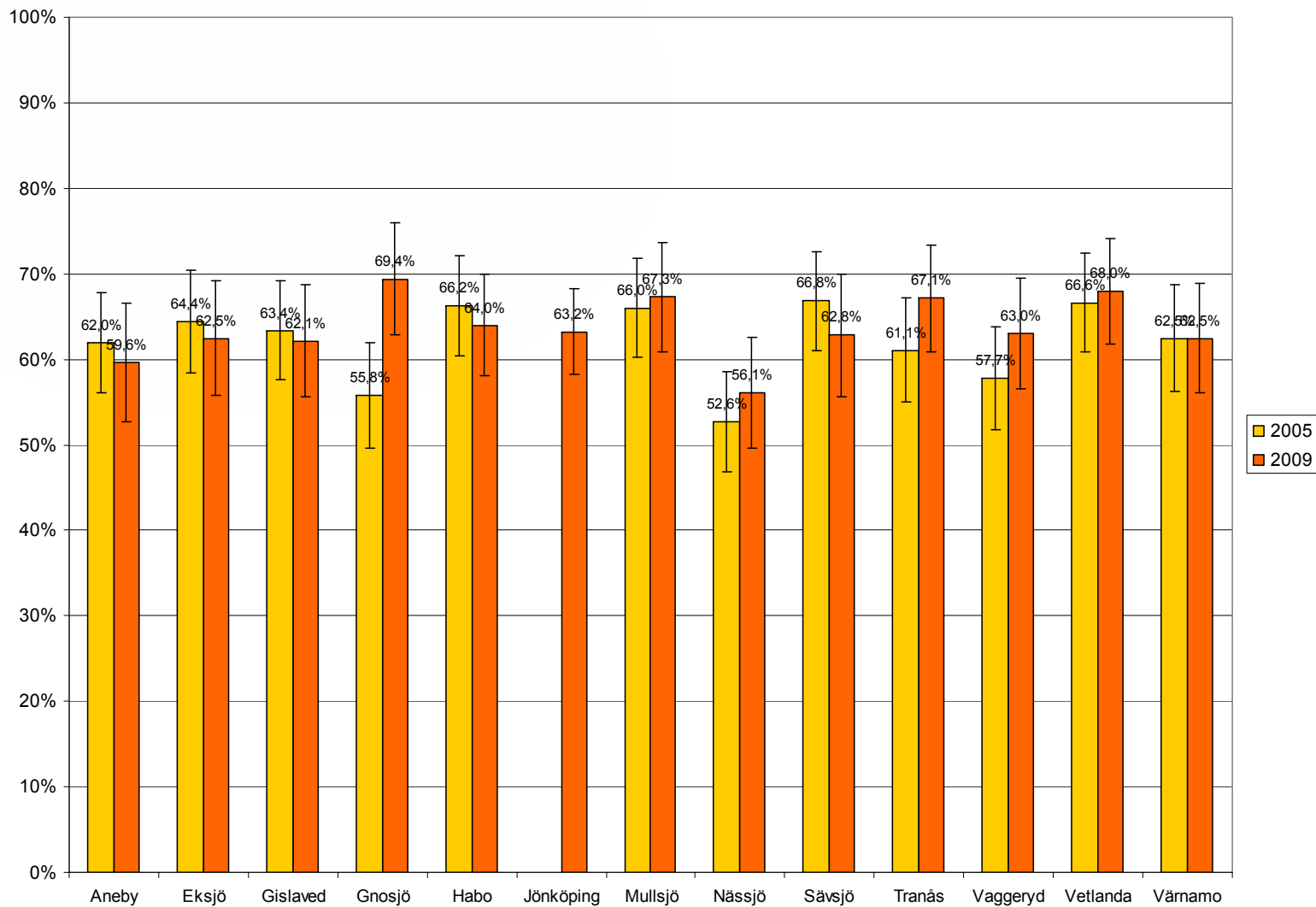
Andel (%) män med riskbruk av alkohol

Totalt i länet 2009: 15,2%

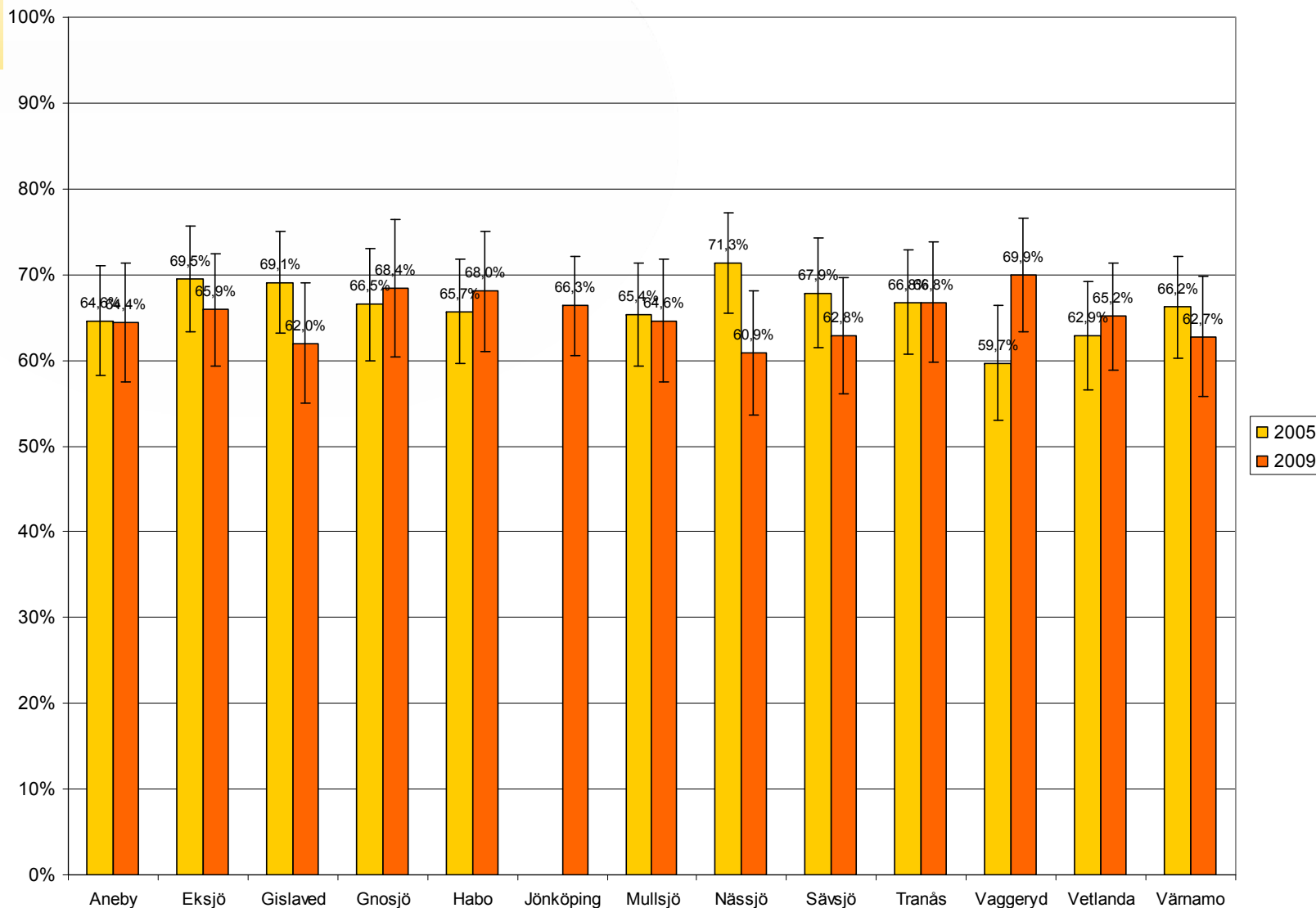
Andel (%) kvinnor som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag

Totalt i länet 2009: 62,2%

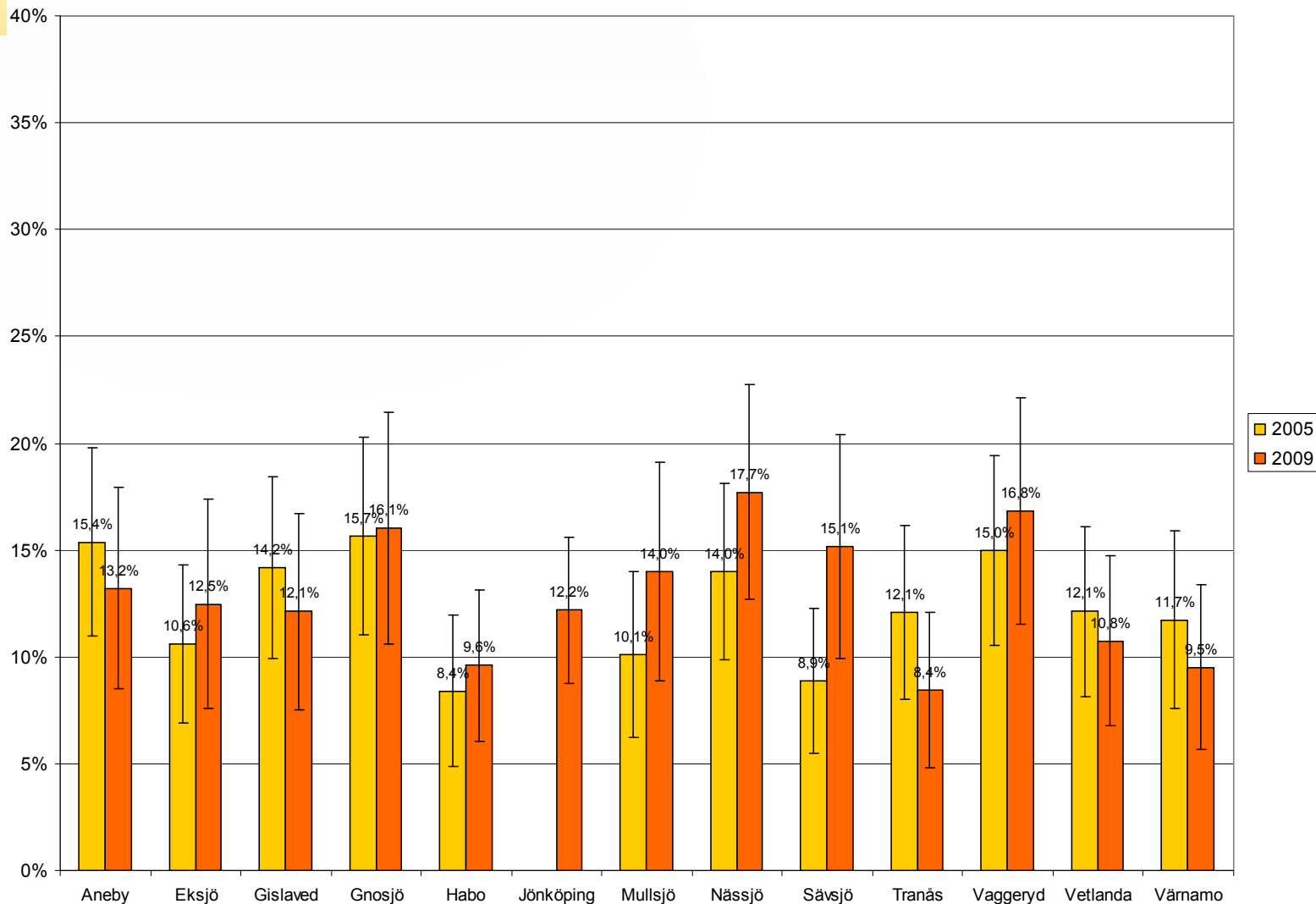
Andel (%) män som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag

Totalt i länet 2009: 64,4%

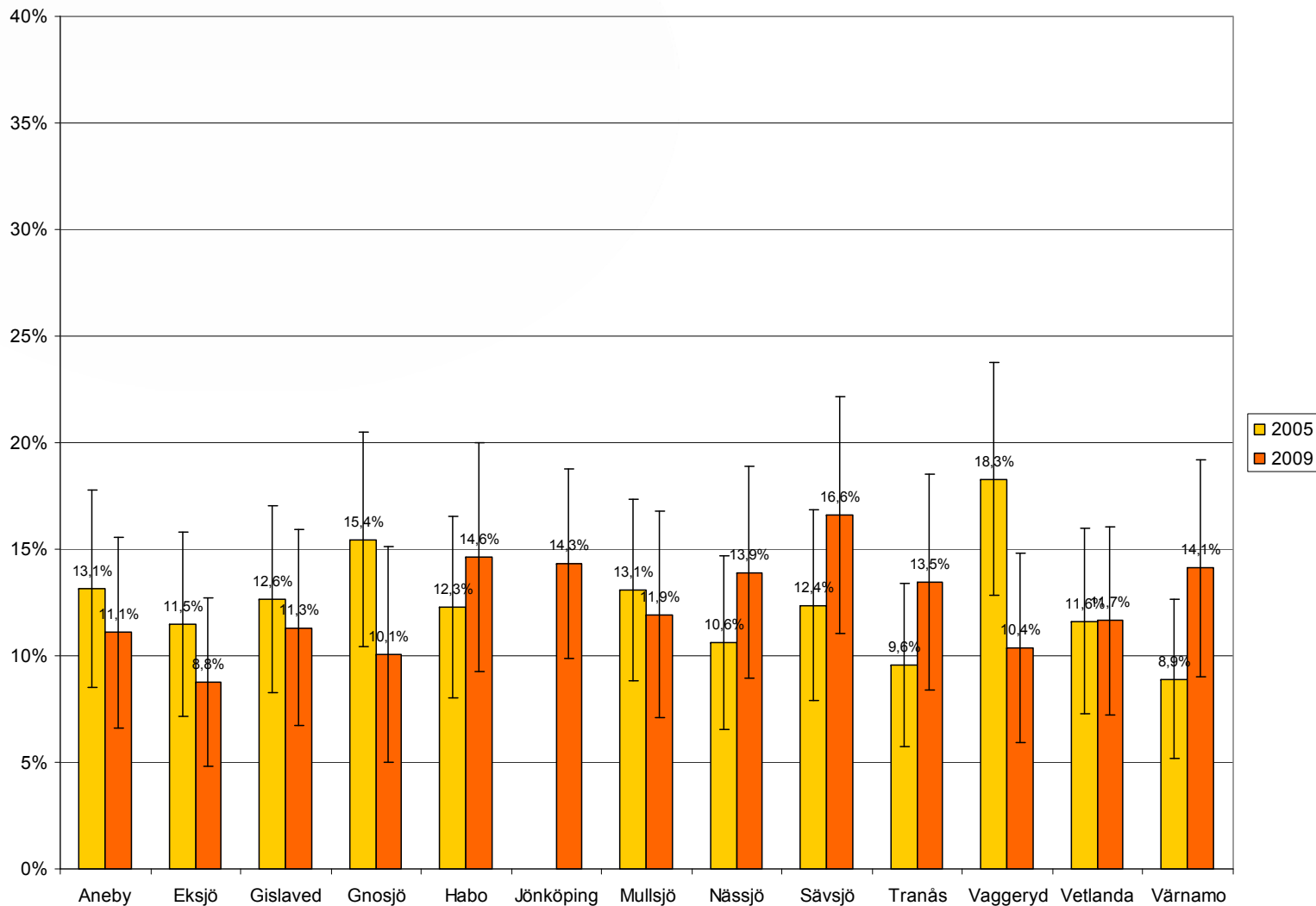
Andel (%) kvinnor med stillasittande fritid

Totalt i länet 2009: 12,3%

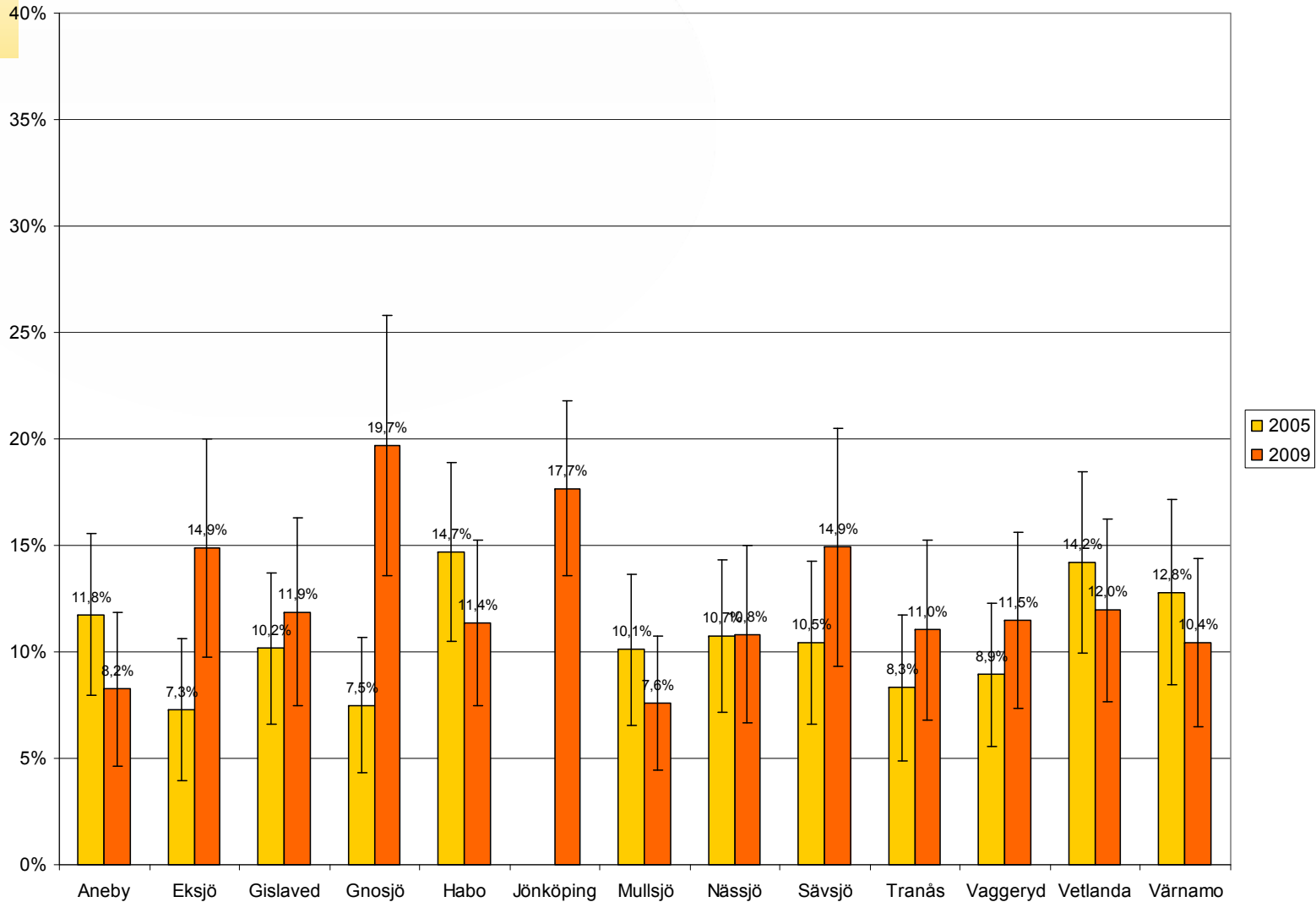

Andel (%) män med stillasittande fritid

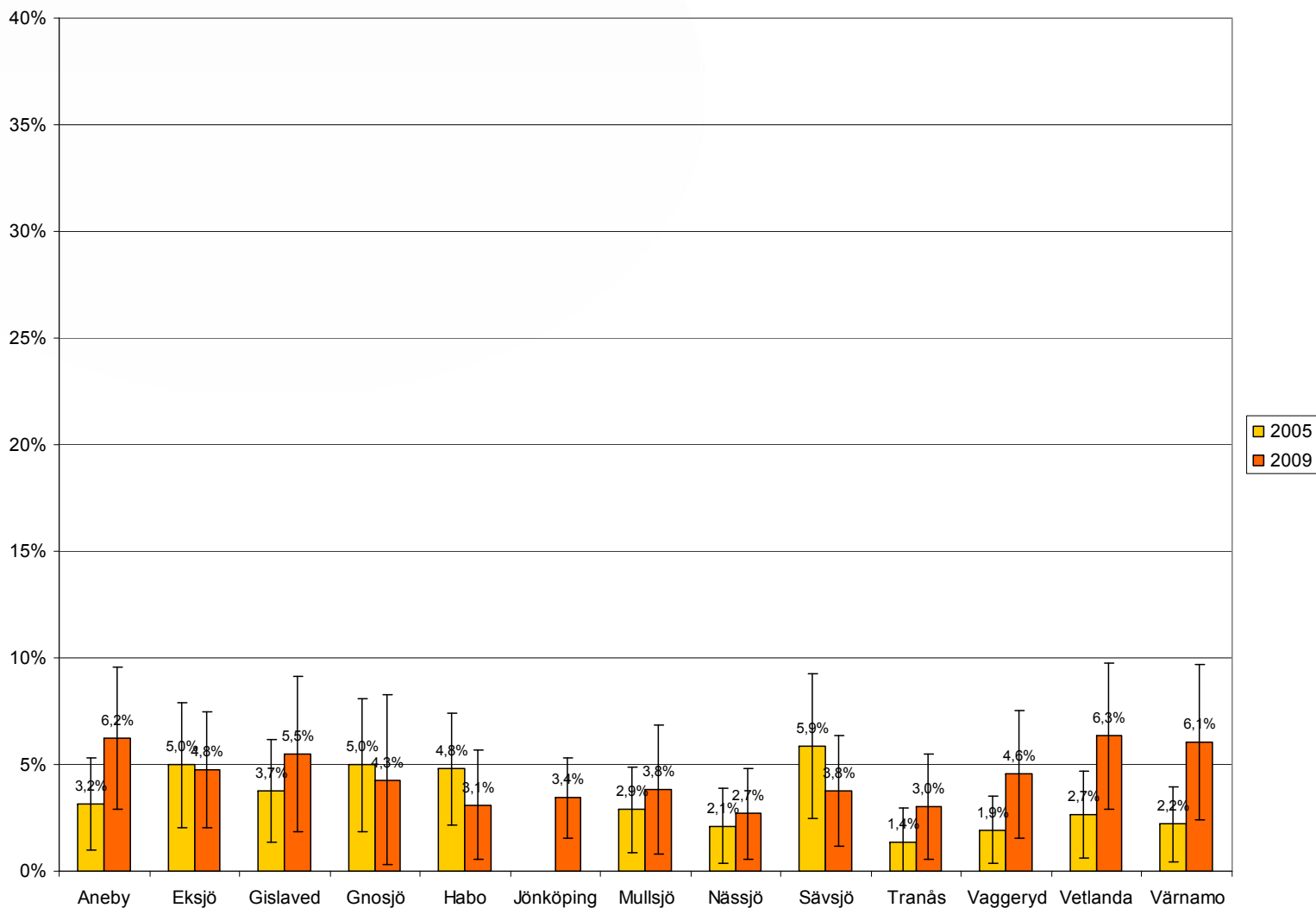
Totalt i länet 2009: 12,9%

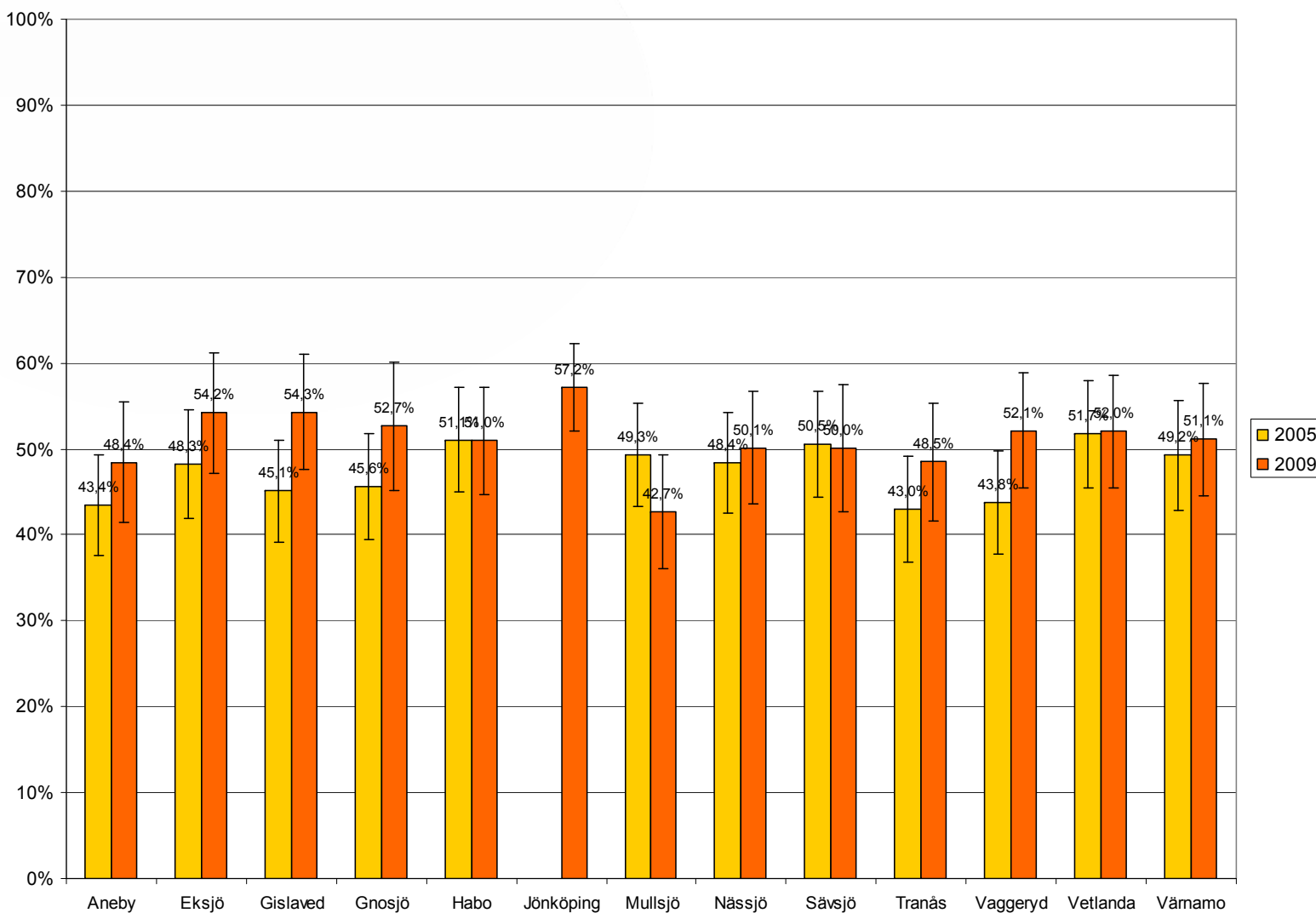
Andel (%) kvinnor som äter tillräckligt med frukt och grönsaker (minst 5 ggr/dag). Totalt i länet 2009: 14,0%

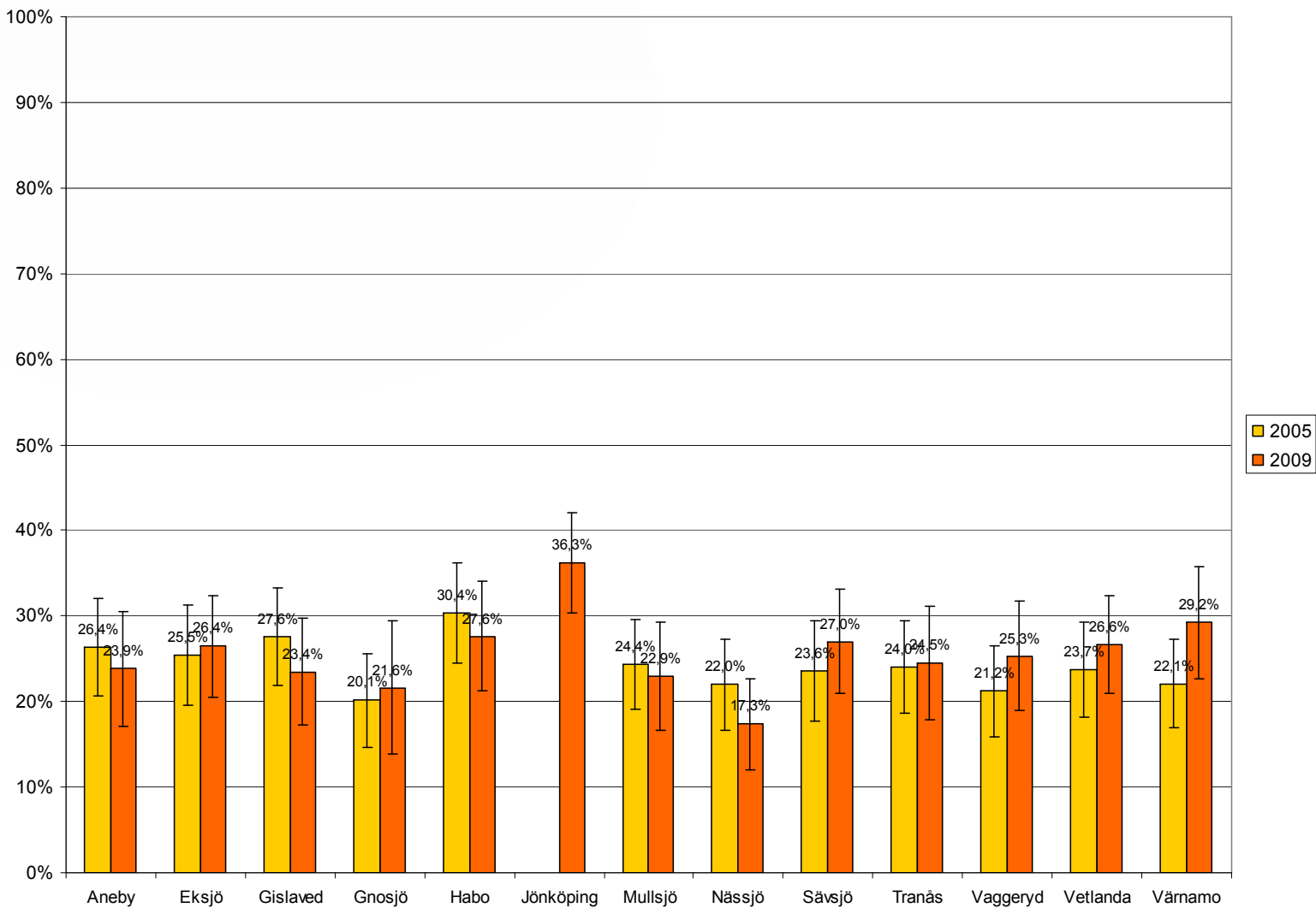
Andel (%) män som äter tillräckligt med frukt och grönsaker (minst 5 ggr/dag). Totalt i länet 2009: 4,2%

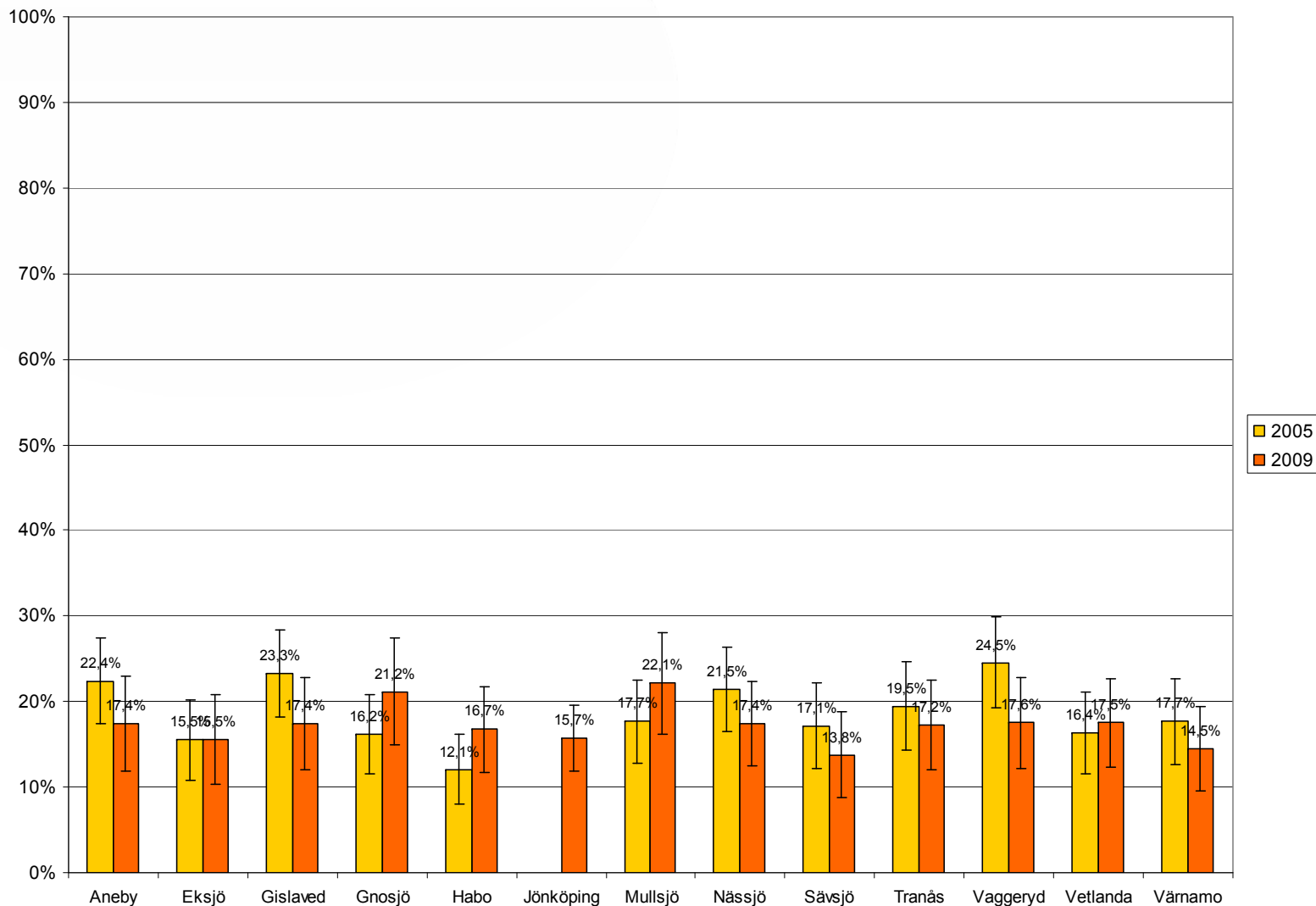
Andel (%) kvinnor som äter frukt och grönsaker minst 3 ggr /dag. Totalt i länet 2009: 53,7%

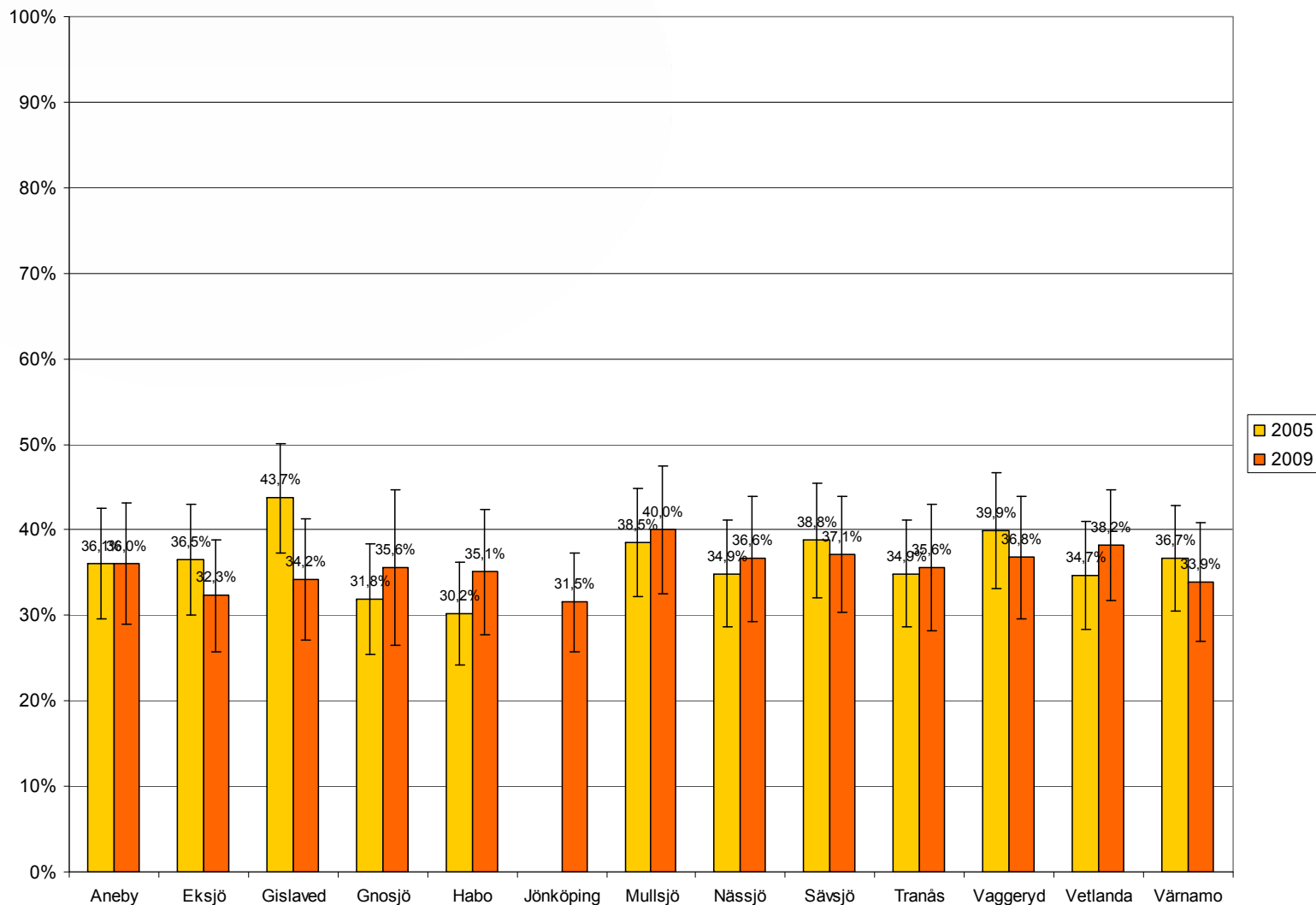
Andel (%) män som äter frukt och grönsaker minst 3 ggr/dag. Totalt i länet 2009: 28,9%

Andel (%) kvinnor som äter "lite" frukt och grönsaker (högst 1,3 ggr/dag). Totalt i länet 2009: 16,3%

Andel (%) män som äter "lite" frukt och grönsaker (högst 1,3 ggr/dag). Totalt i länet 2009: 34,0%

Övervikt och fetma

Body mass index (BMI)

$$\text{Body mass index (BMI)} = \frac{\text{vikten i kg}}{\text{längden i m}^2}$$

$$\text{Ex. } \frac{65 \text{ kg}}{1,75 \text{ m} \times 1,75 \text{ m}} = 21,2 \text{ kg/m}^2$$

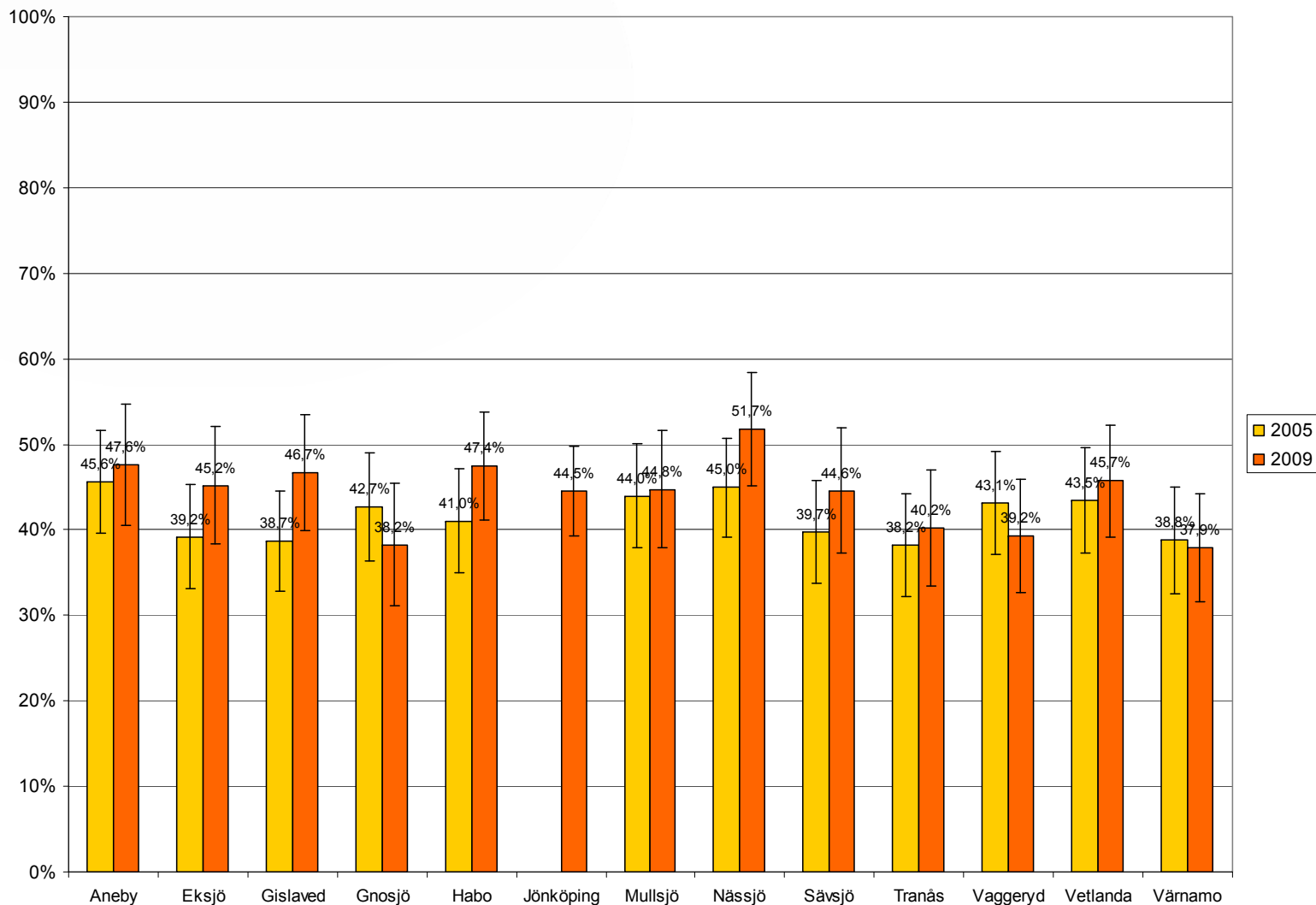
BMI < 18,5 = undervikt

BMI 18,5 – 24,9 = normalvikt

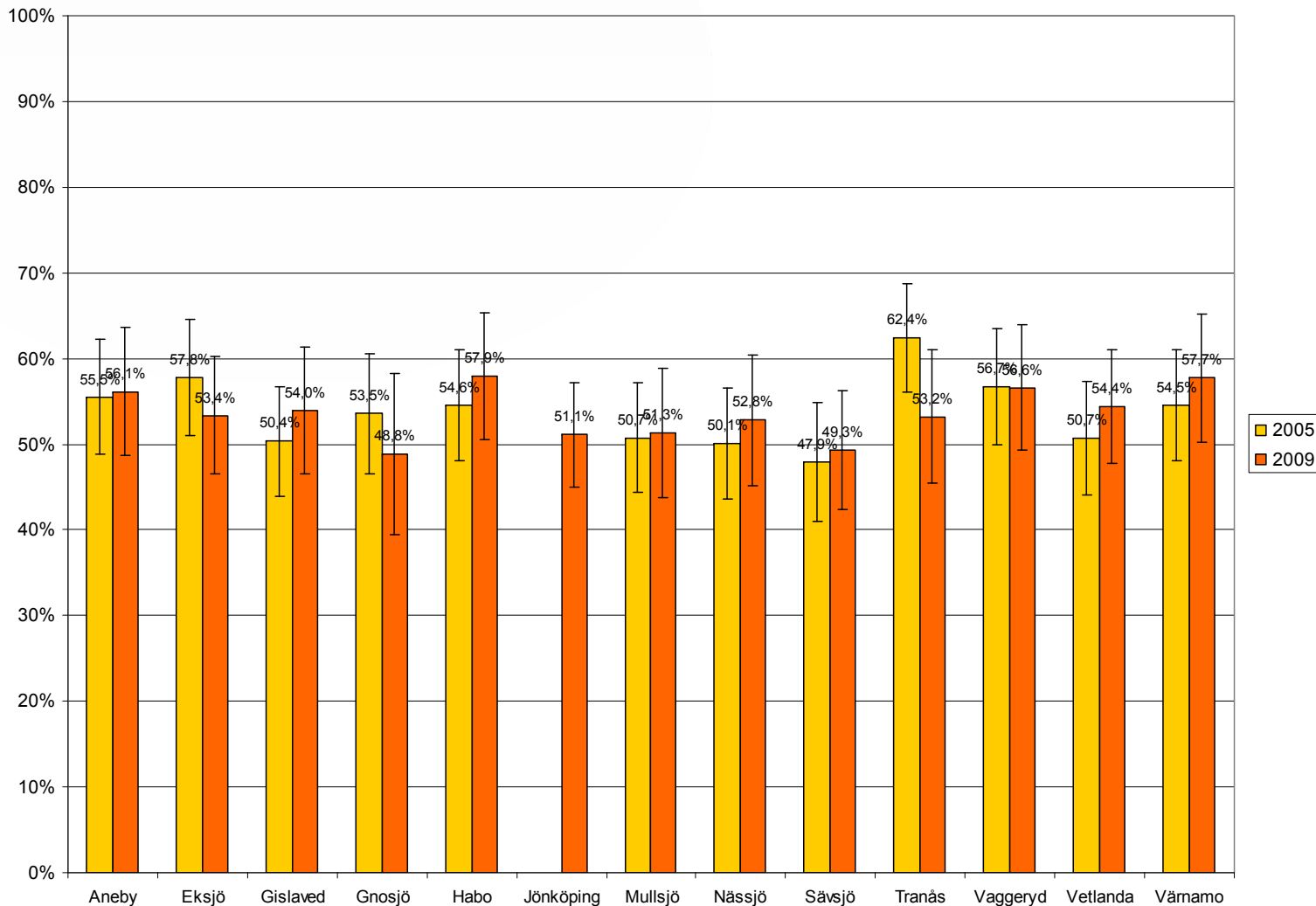
BMI 25,0 – 29,9 = övervikt

BMI ≥ 30,0 = fetma

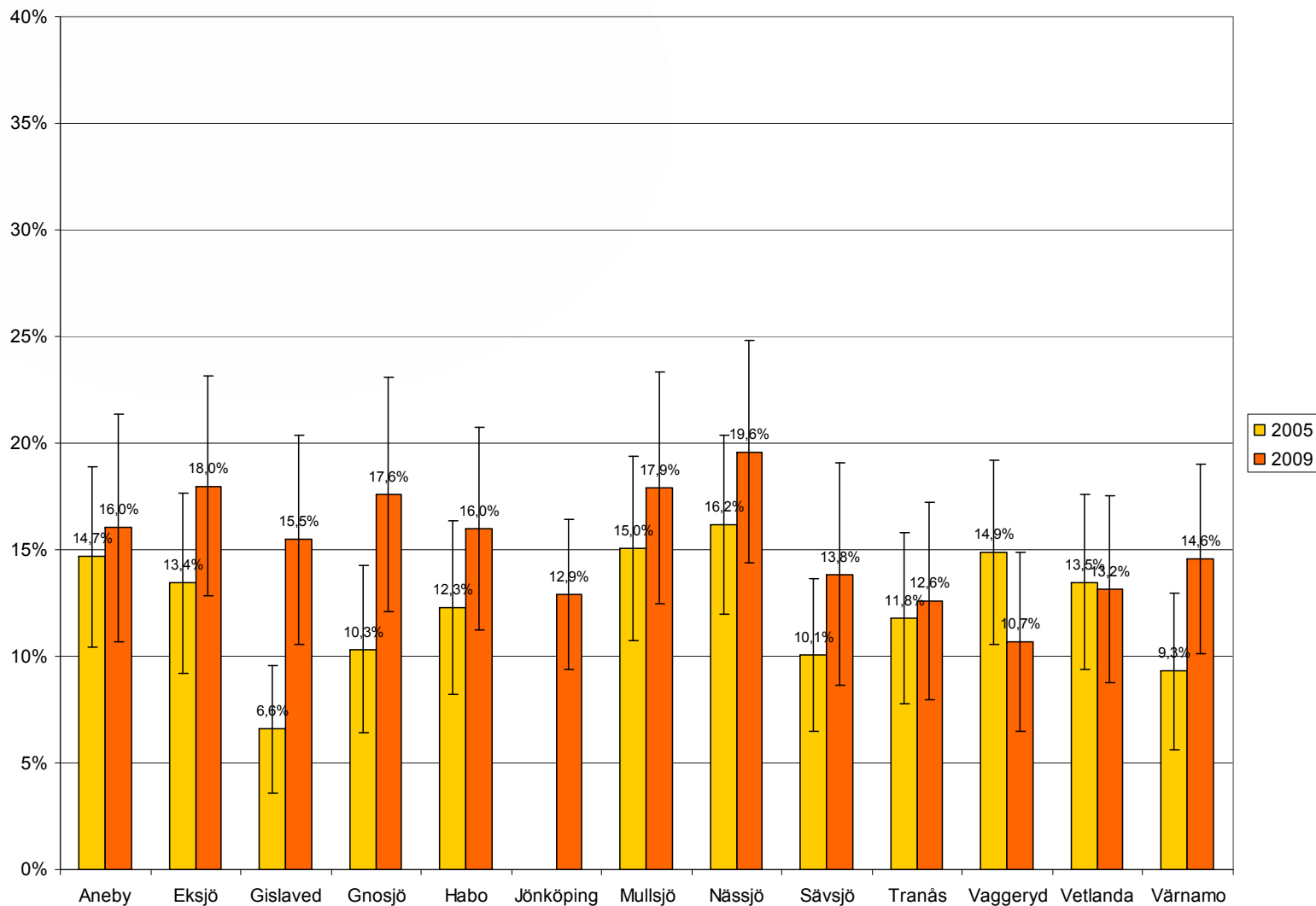
Andel (%) kvinnor med övervikt + fetma (BMI \geq 25 kg/m²) Totalt i länet 2009: 45,1%

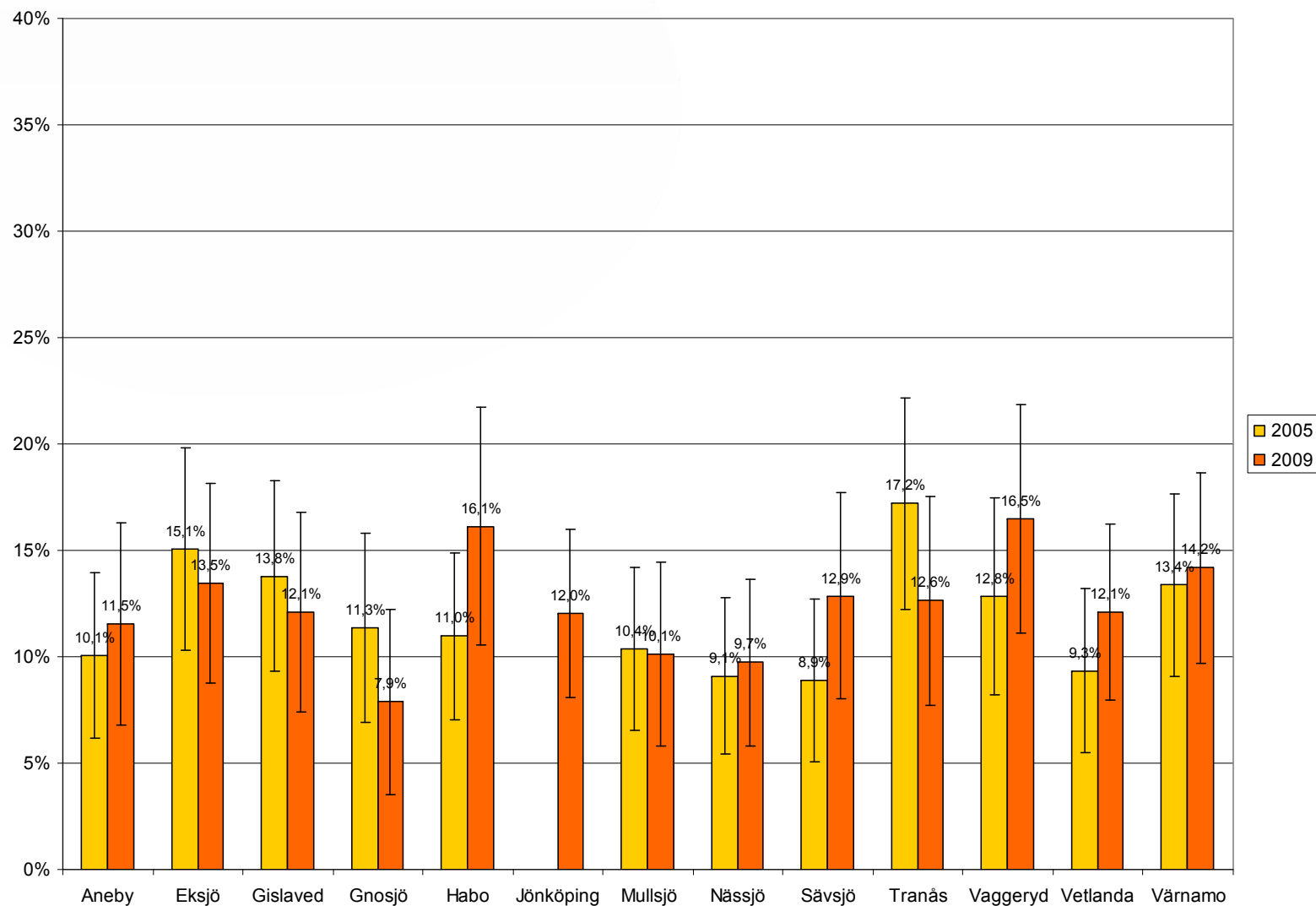
Andel (%) män med övervikt + fetma (BMI \geq 25 kg/m²) Totalt i länet 2009: 53,2%

Andel (%) kvinnor med fetma (BMI \geq 30 kg/m²) Totalt i länet 2009: 14,6%

Andel (%) män med fetma (BMI \geq 30 kg/m²) Totalt i länet 2009: 12,5%

Psykisk hälsa

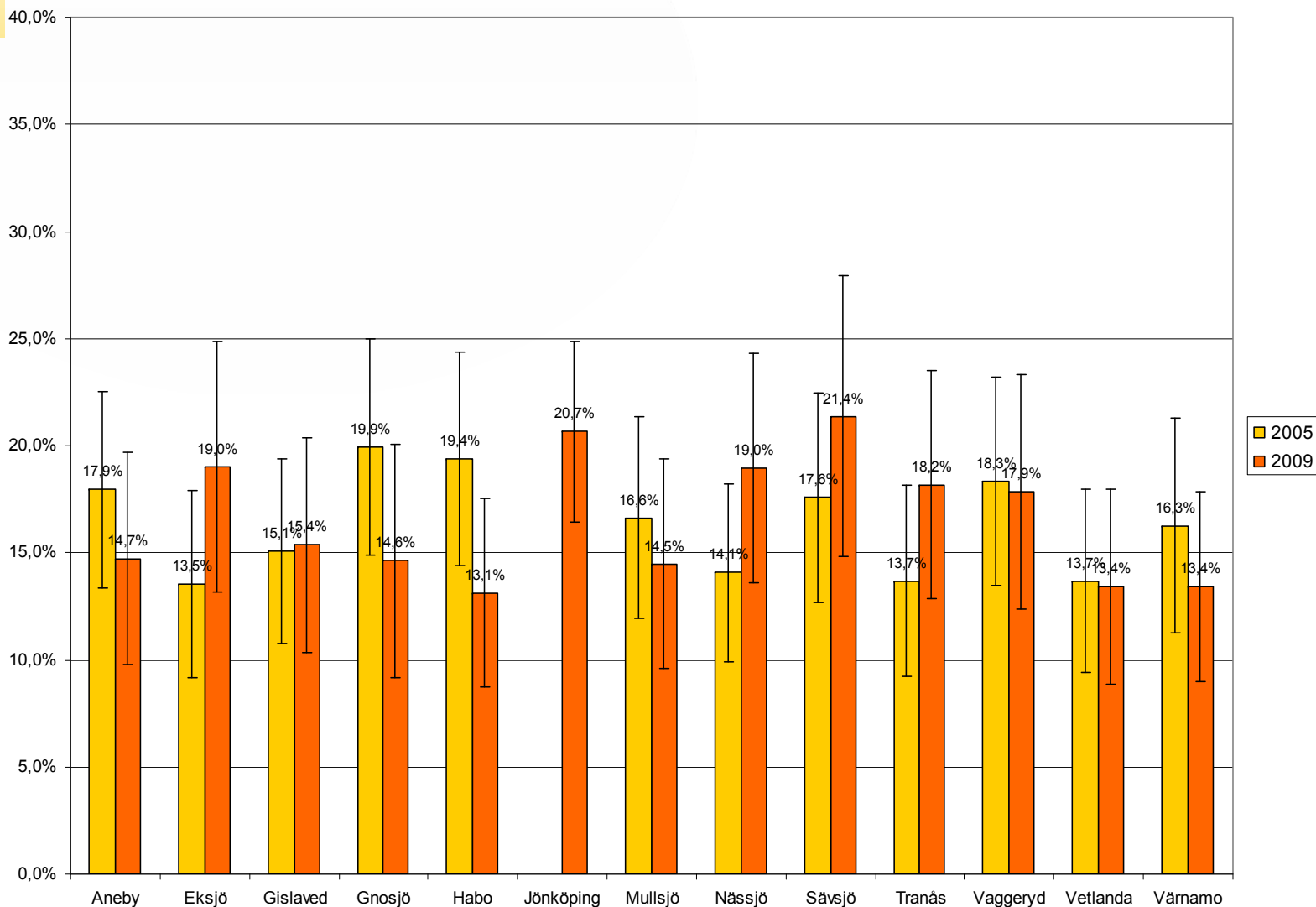

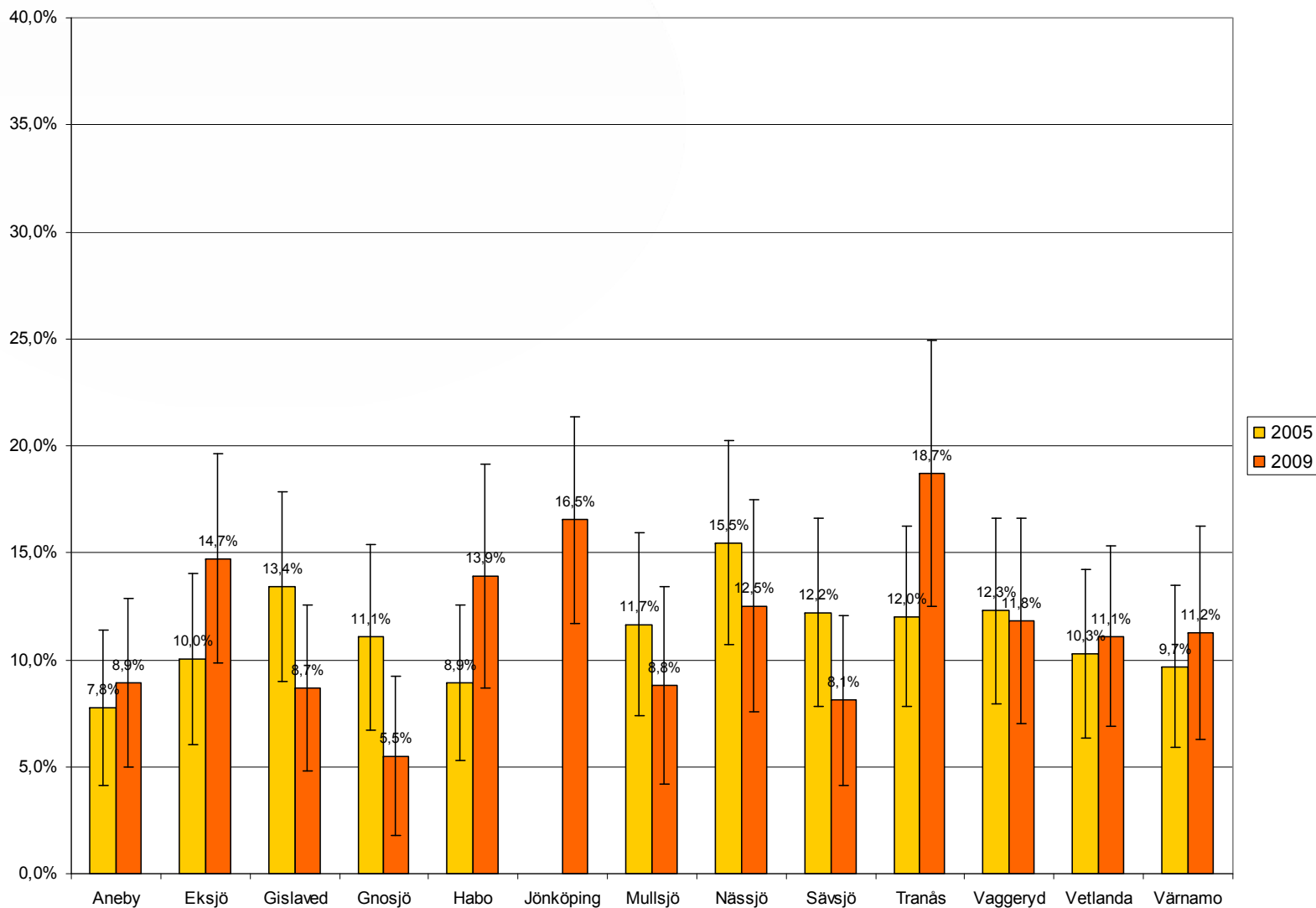
Psykiskt välbefinnande

- Frågeinstrumentet GHQ12
 - Mäter psykiskt välbefinnande (snarare än psykisk ohälsa)
 - Är fokuserat på avbrott i den ”normala” funktionen (snarare än livslång karaktäristika)
 - Frågorna rör koncentration, uppskatta det man gjort, svårt att sova pga. oro, ta itu med problem, gjort nytta, olycklig och nedstämd, fatta beslut, förlora tron på sig själv, spänd, värdelös, inte klara problem, lycklig
 - Inte alls/inte mer än vanligt/mer än vanligt/mycket mer än vanligt

Andel (%) kvinnor som har nedsatt psykiskt välbefinnande enligt instrumentet GHQ12. Totalt i länet 2009: 17,7%

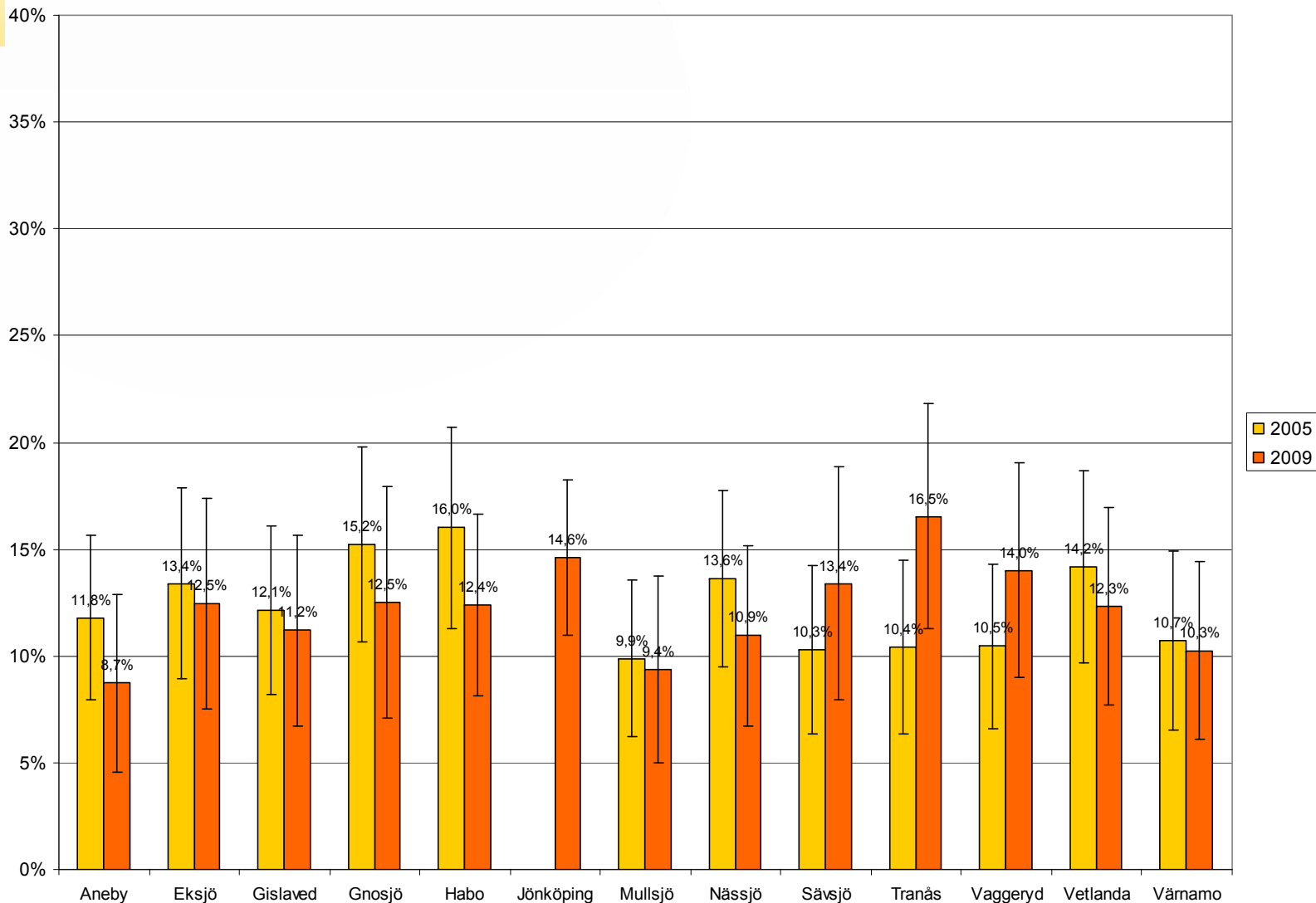

Andel (%) män som har nedsatt psykiskt välbefinnande enligt instrumentet GHQ12. Totalt i länet 2009: 13,4%

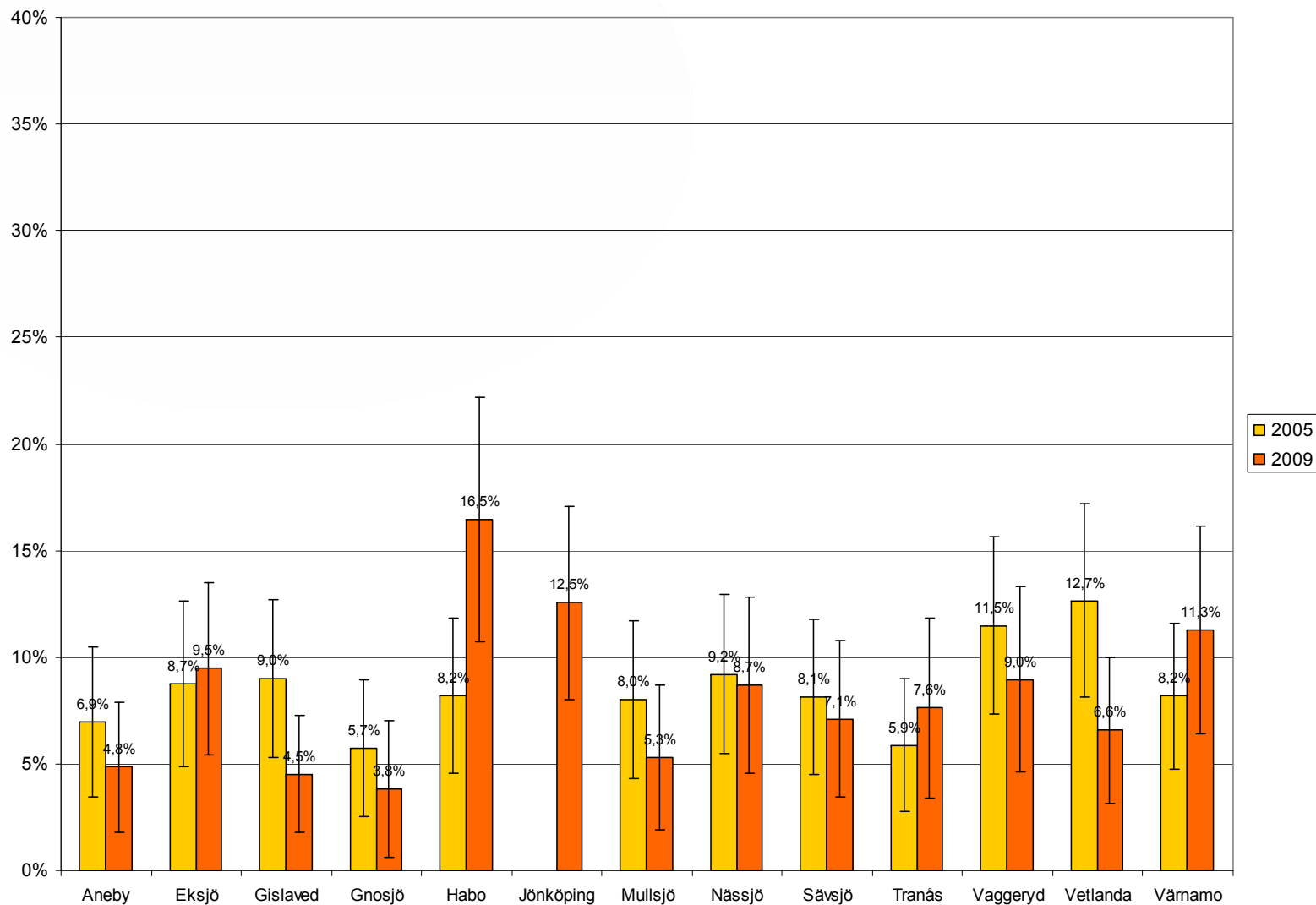
Andel (%) kvinnor som känner sig stressade

Totalt i länet 2009: 12,7%

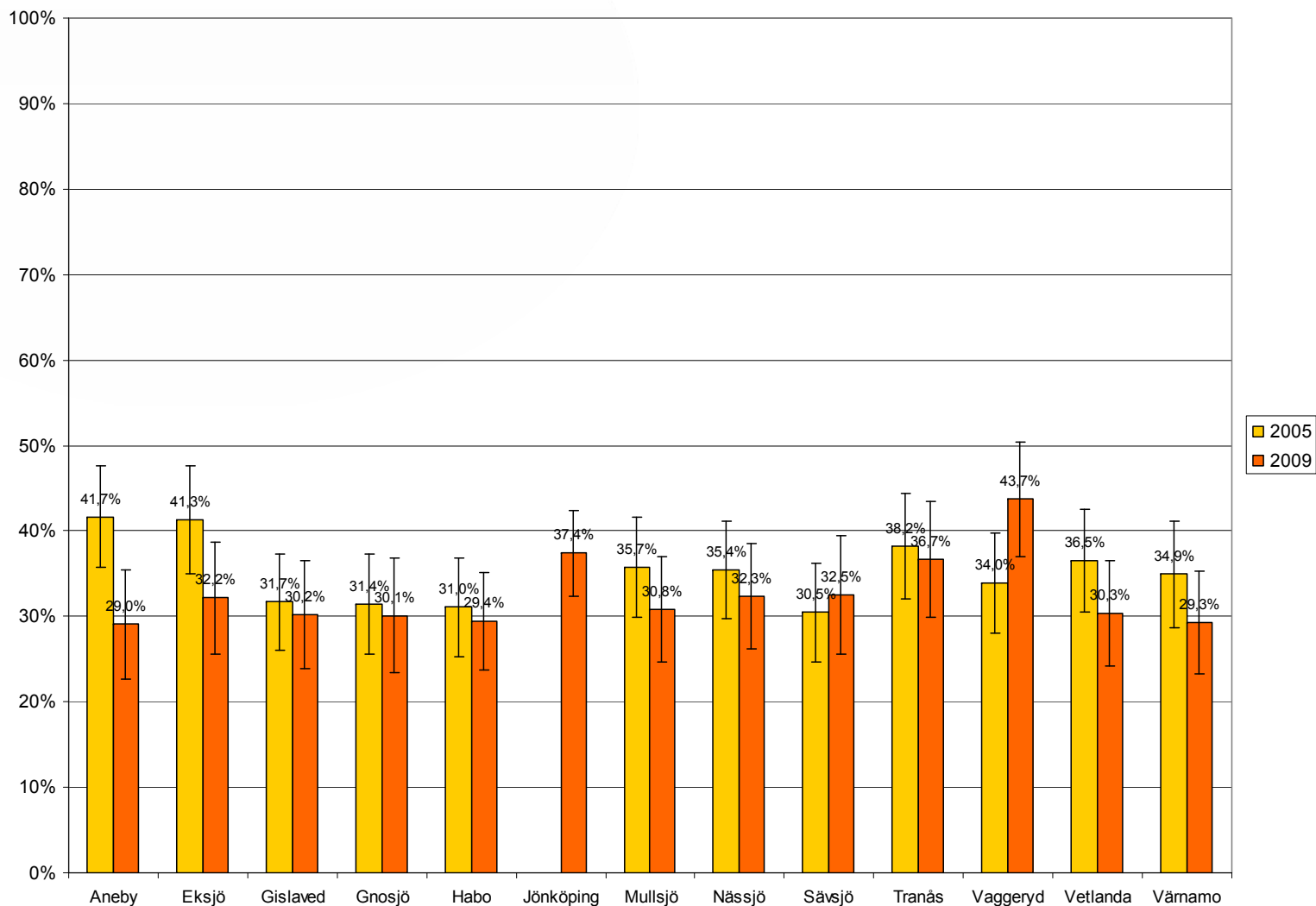
Andel (%) män som känner sig stressade

Totalt i länet 2009: 9,6%

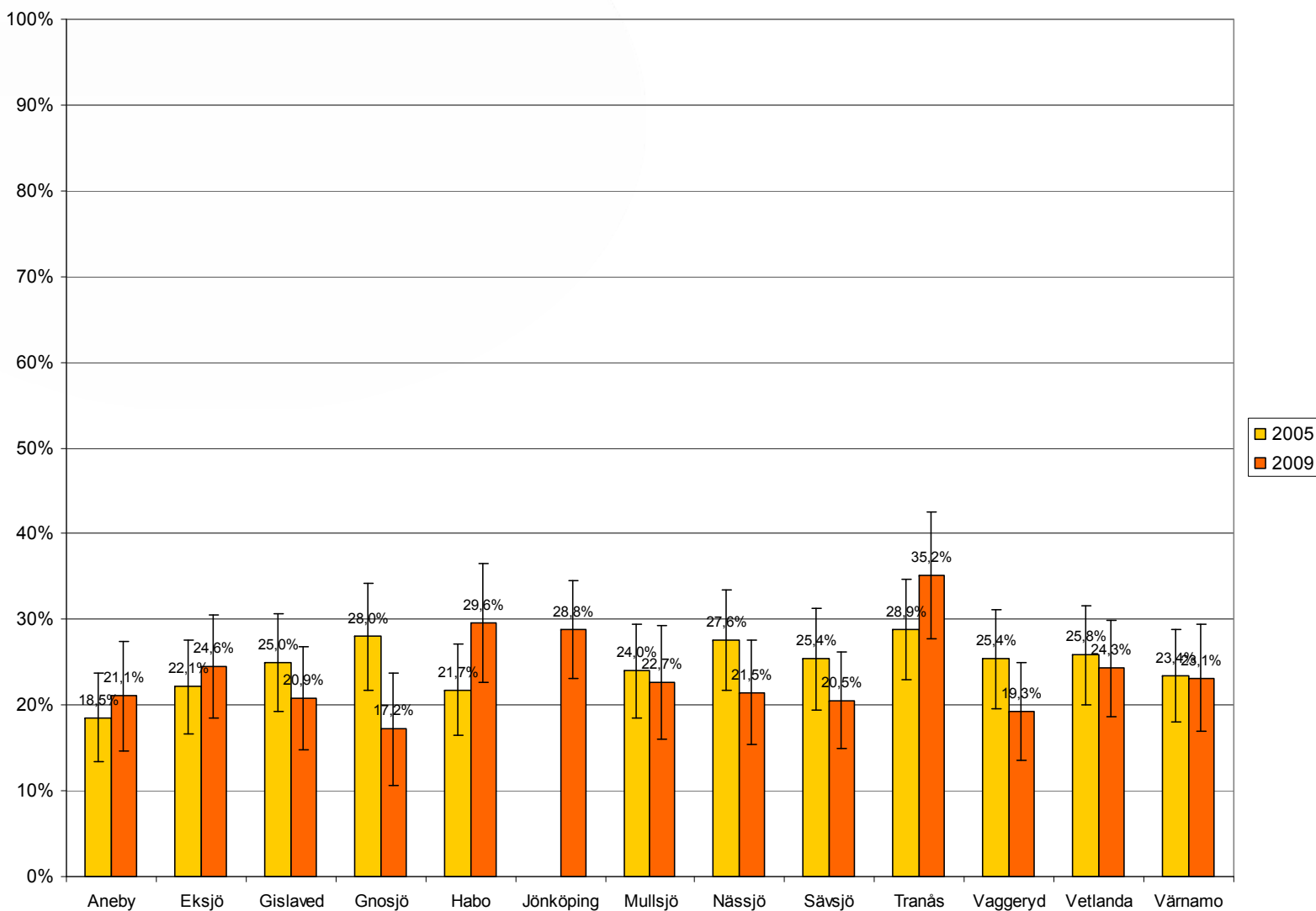
Andel (%) kvinnor som har besvär av ängslan, oro eller ångest

Totalt i länet 2009: 34,2%

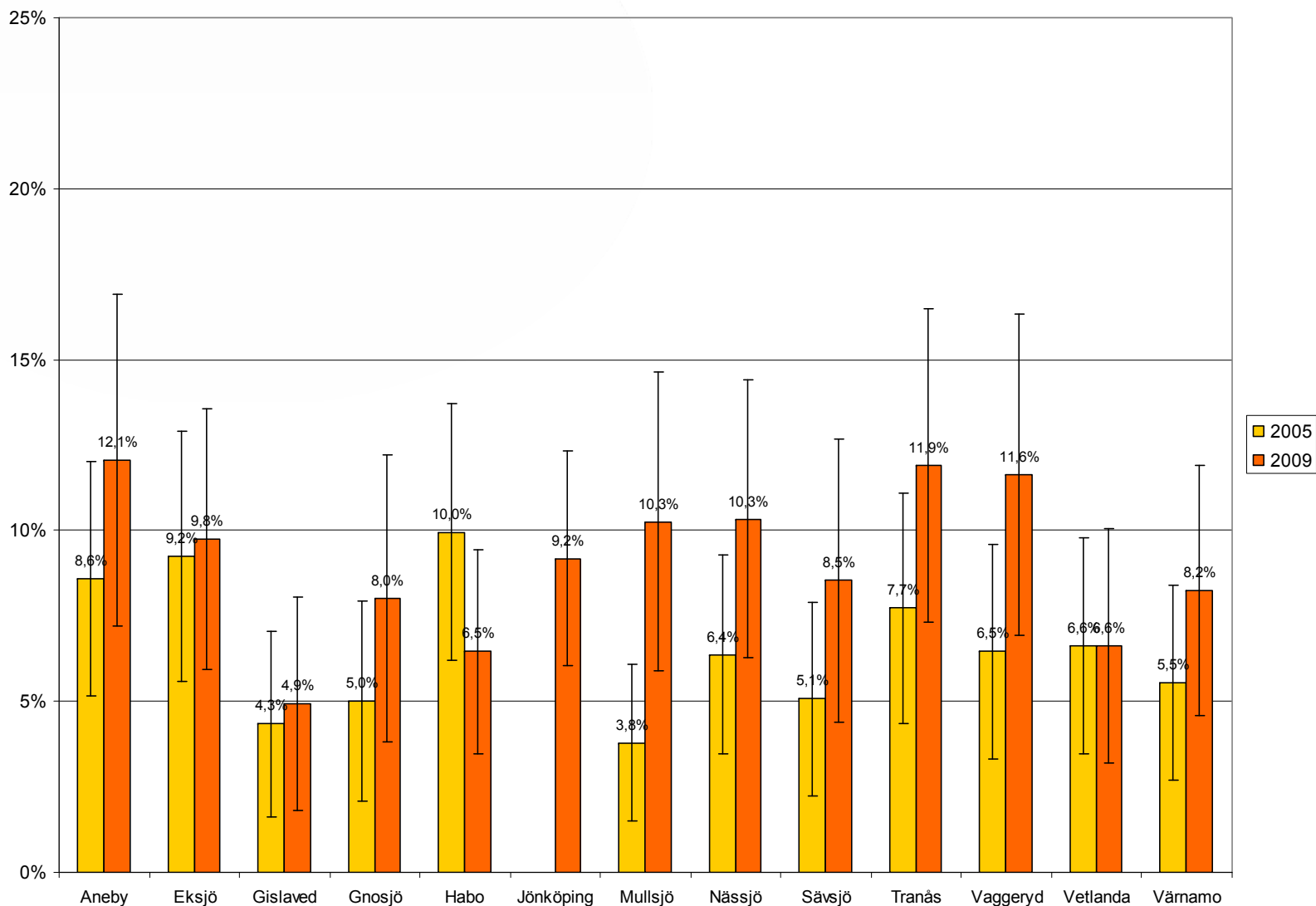

Andel (%) män som har besvär av ängslan, oro eller ångest

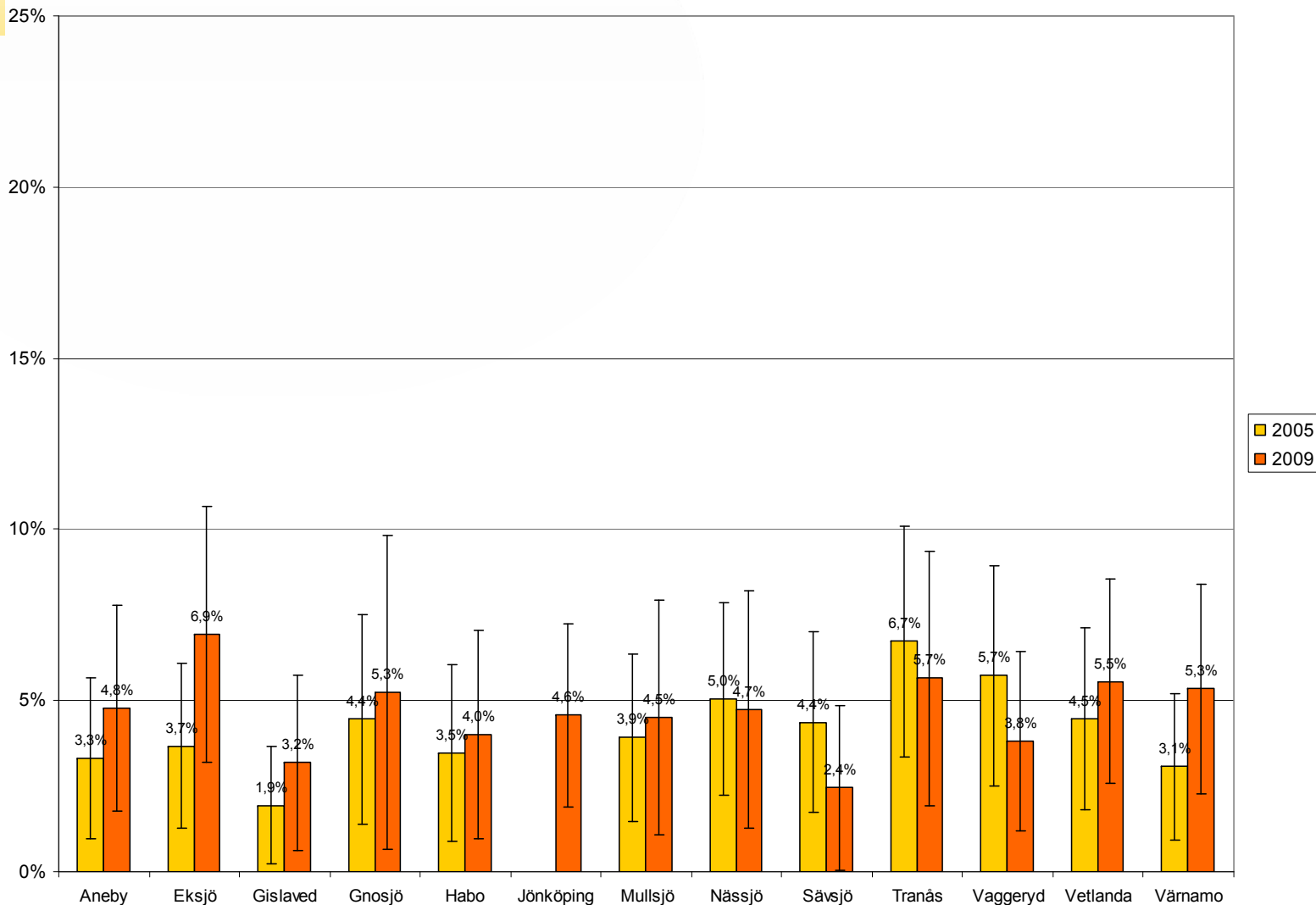
Totalt i länet 2009: 25,4%

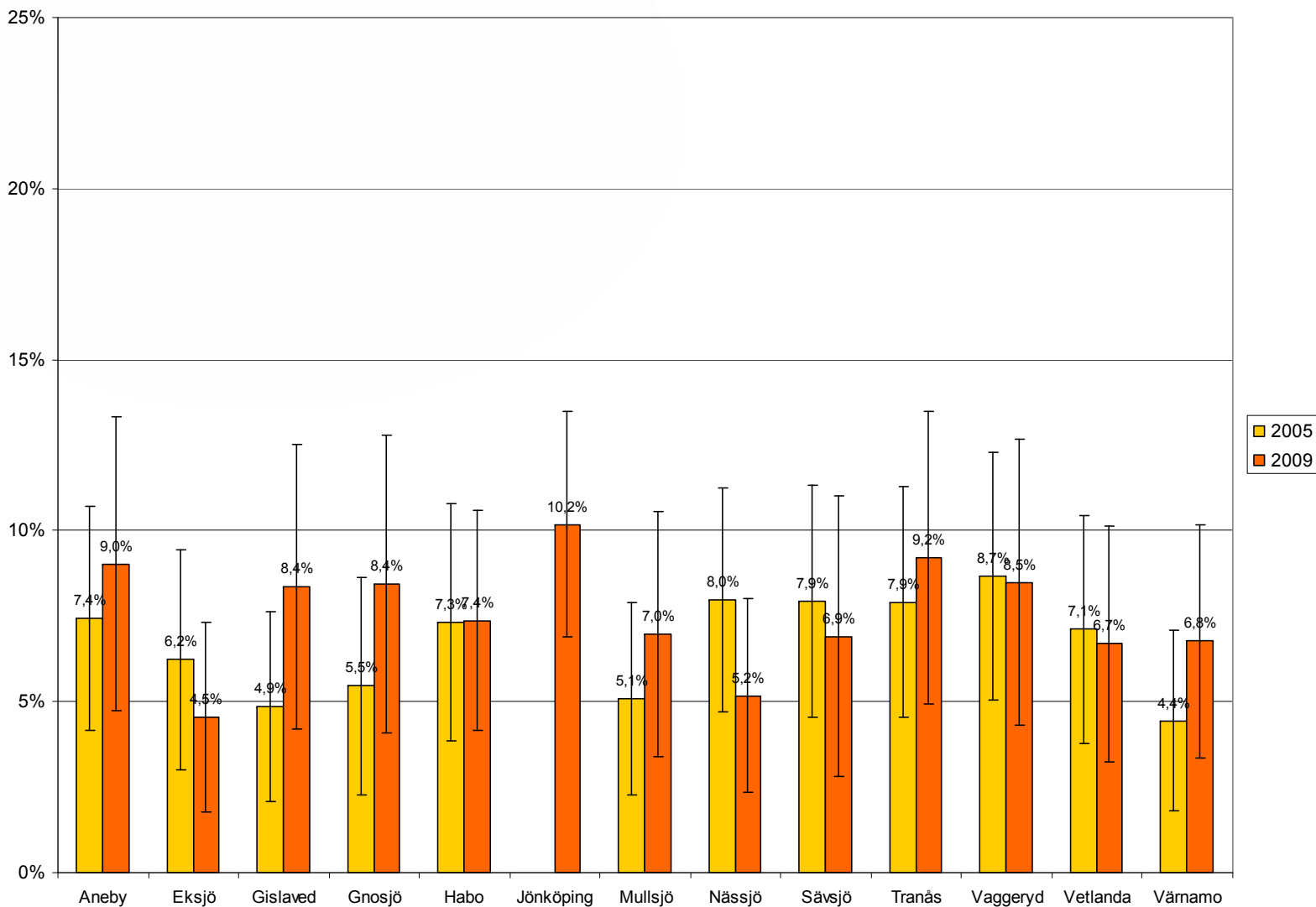
Andel (%) kvinnor som under de tre senaste månaderna har använt antidepressiv medicin. Totalt i länet 2009: 8,9%

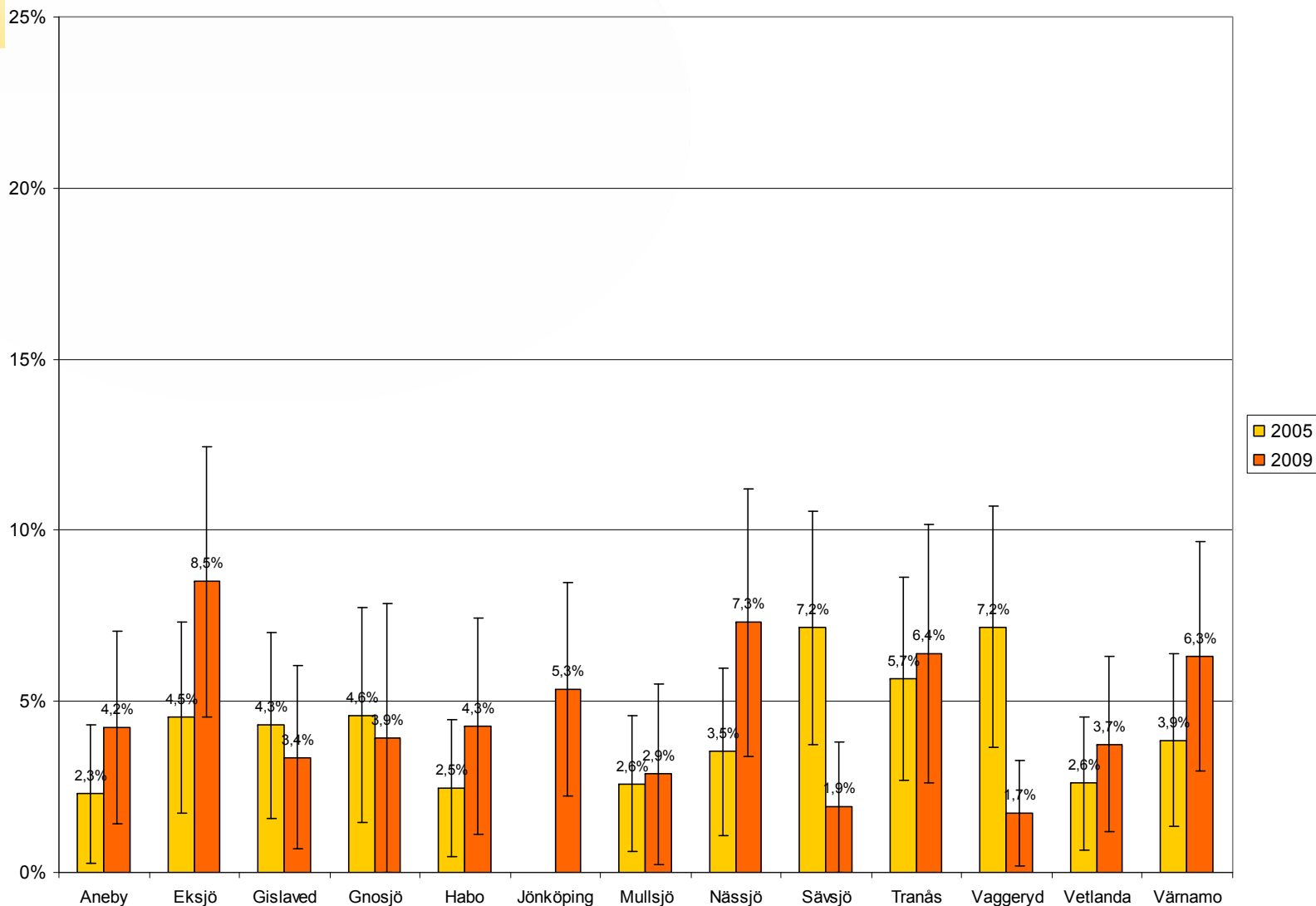
Andel (%) män som under de tre senaste månaderna har använt antidepressiv medicin. Totalt i länet 2009: 4,6%

Andel (%) kvinnor som under de tre senaste månaderna har använt lugnande/ångestdämpande medicin. Totalt i länet 2009: 8,2%

Andel (%) män som under de tre senaste månaderna har använt lugnande/ångestdämpande medicin. Totalt i länet 2009: 5,1%

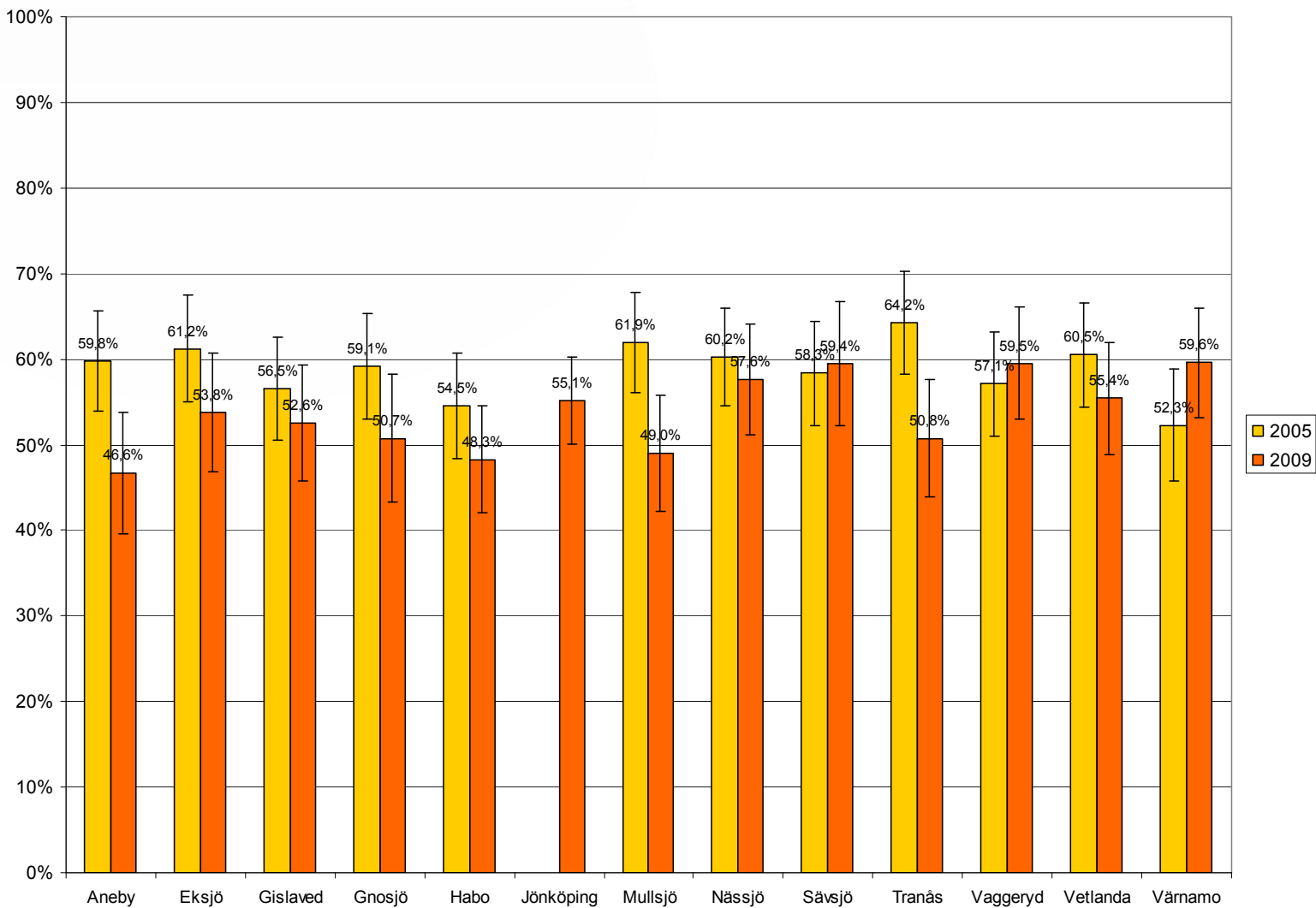

Trötthet och sömn

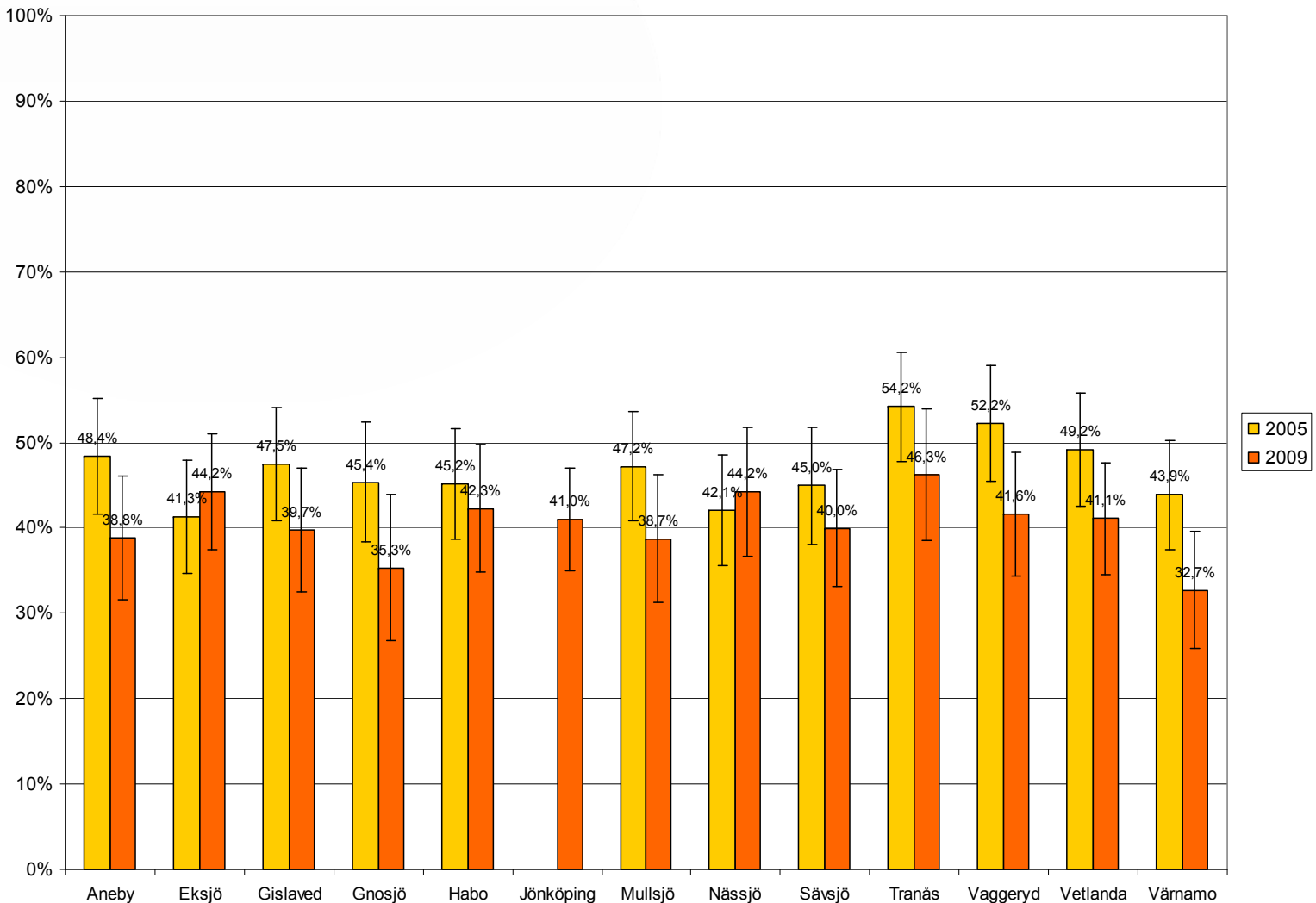
Andel (%) kvinnor som besväras av trötthet

Totalt i länet 2009: 55,0%

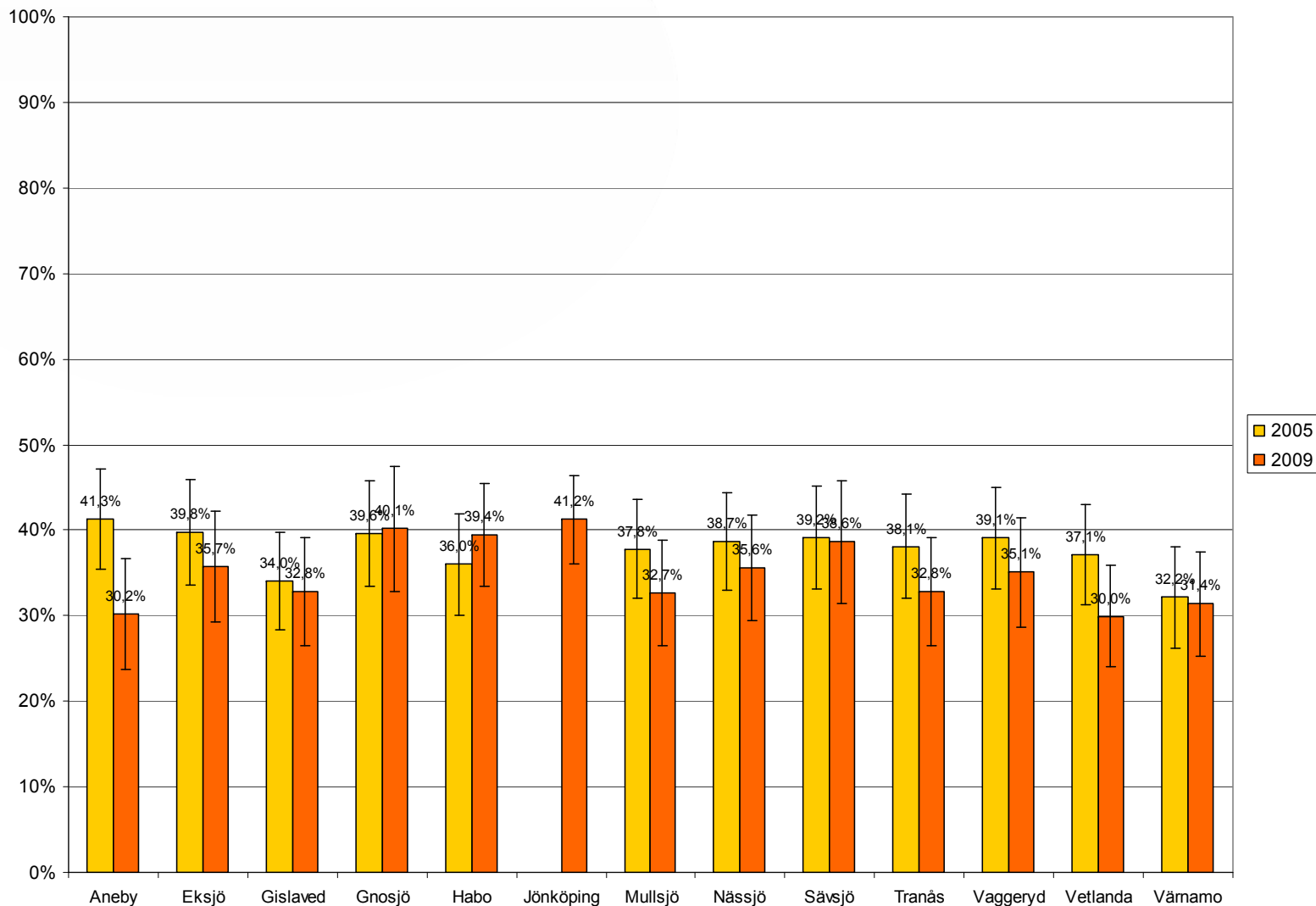
Andel (%) män som besväras av trötthet

Totalt i länet 2009: 40,9%

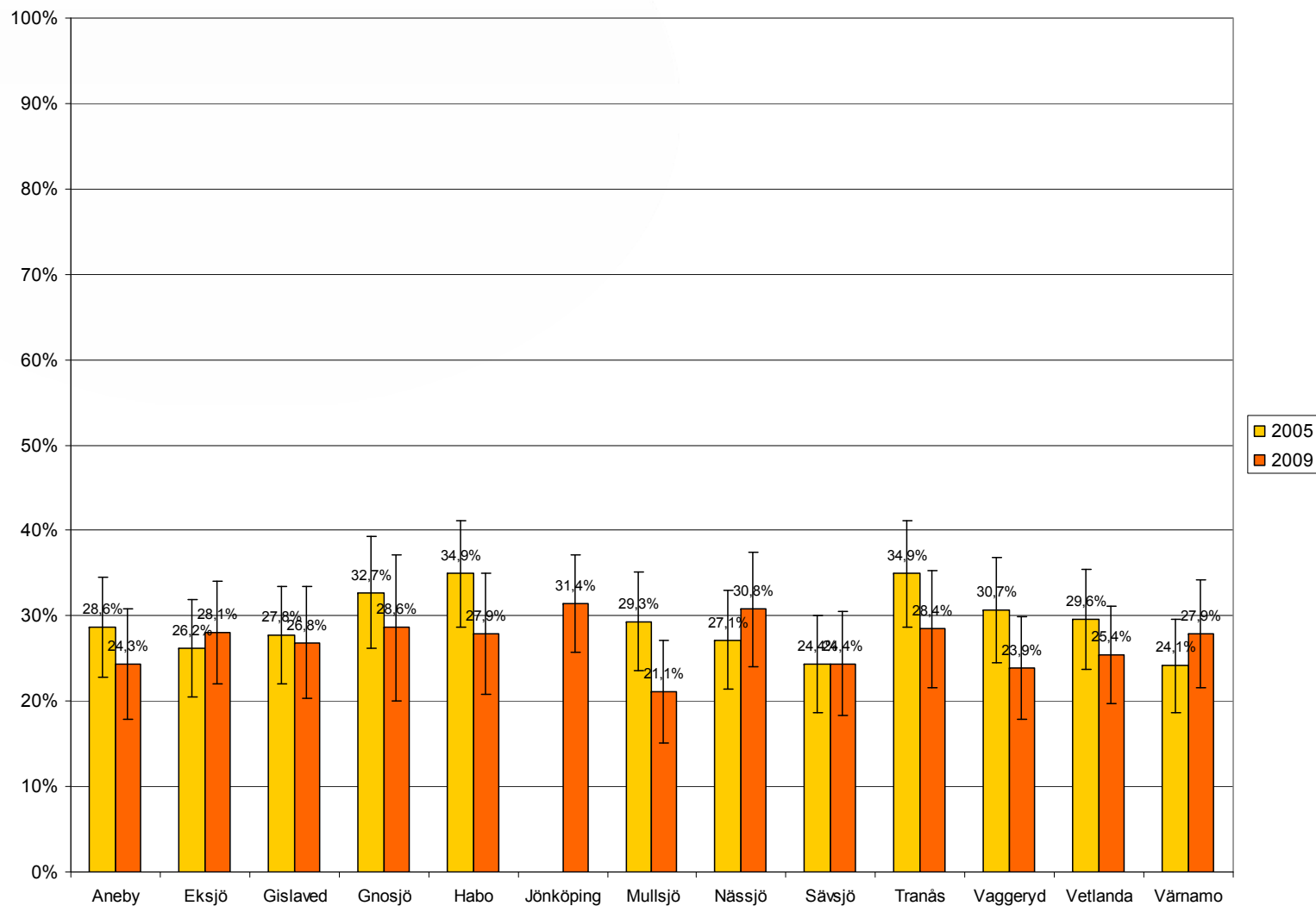
Andel (%) kvinnor som besväras av sömnsvårigheter

Totalt i länet 2009: 37,4%

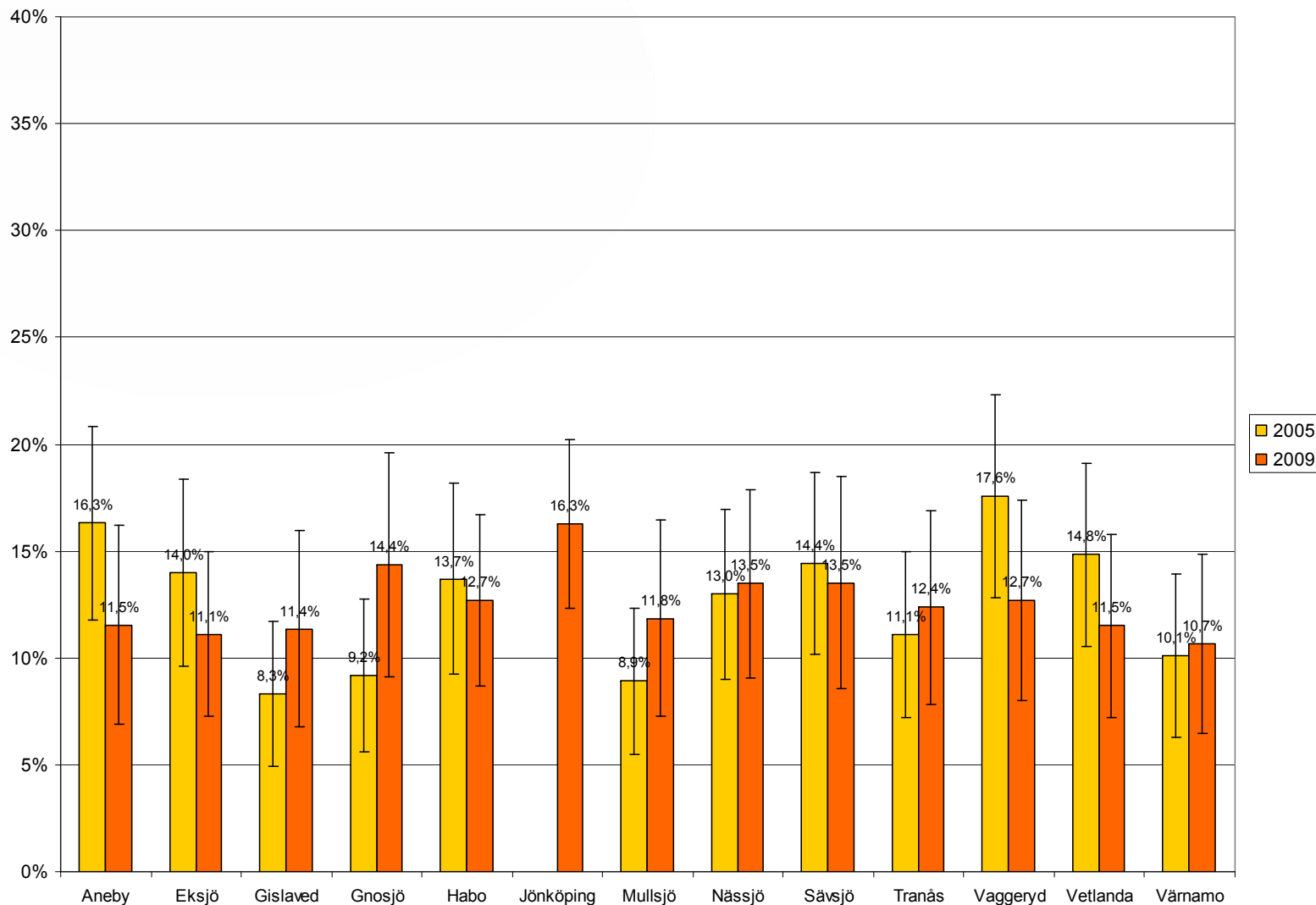

Andel (%) män som besväras av sömnsvårigheter

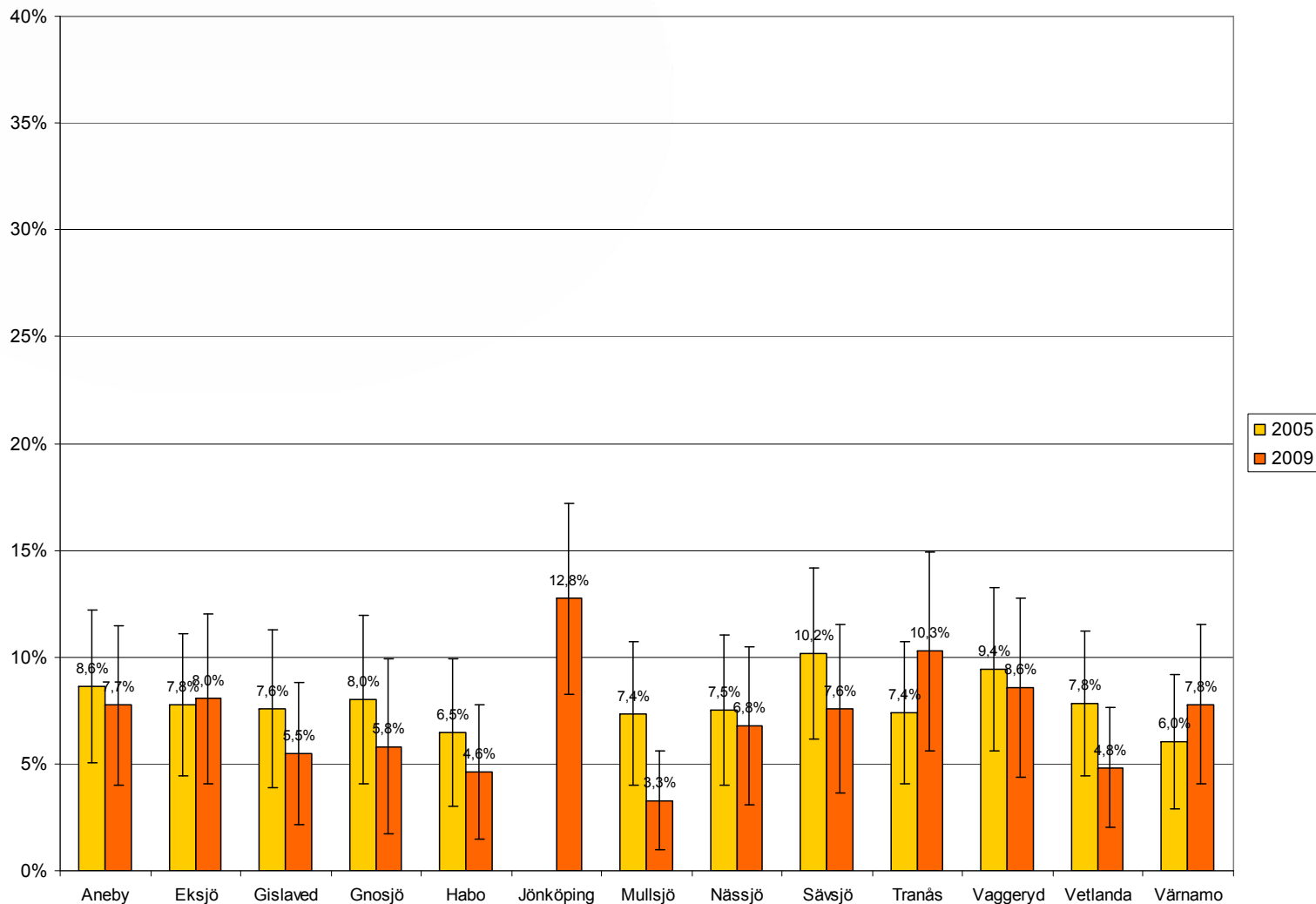
Totalt i länet 2009: 28,8%

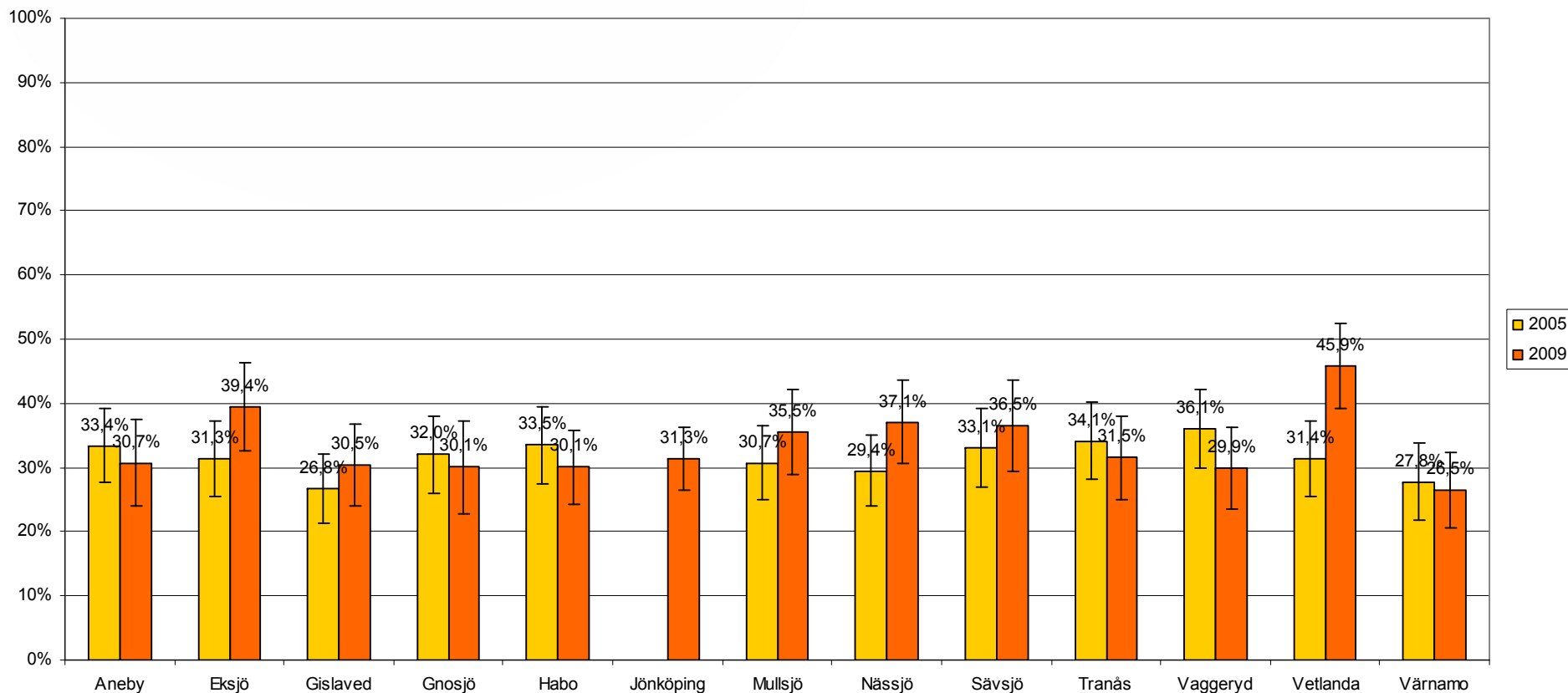
Andel (%) kvinnor som under de tre senaste månaderna har använt sömnmedel/insomningsmedicin. Totalt i länet 2009: 13,7%

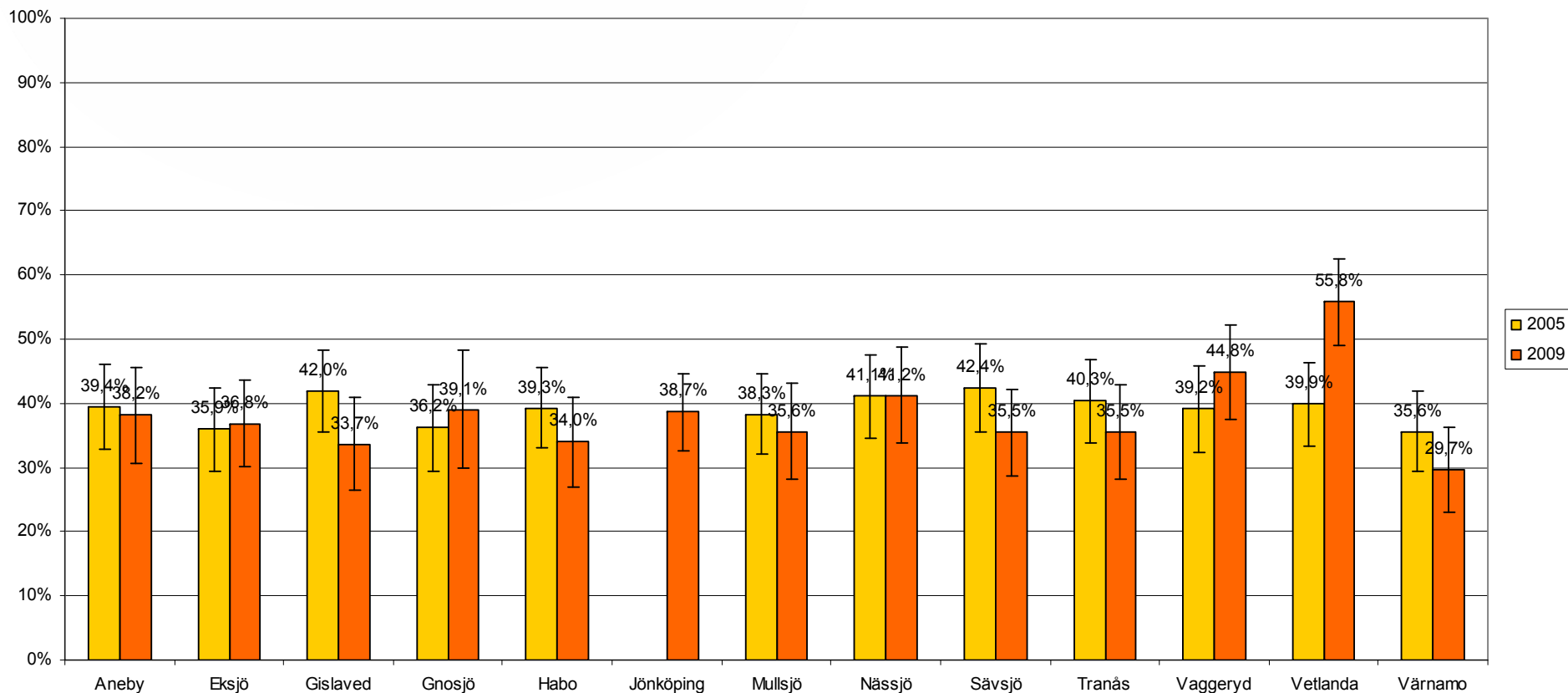
Andel (%) män som under de tre senaste månaderna har använt sömnmedel/insomningsmedicin. Totalt i länet 2009: 8,5%

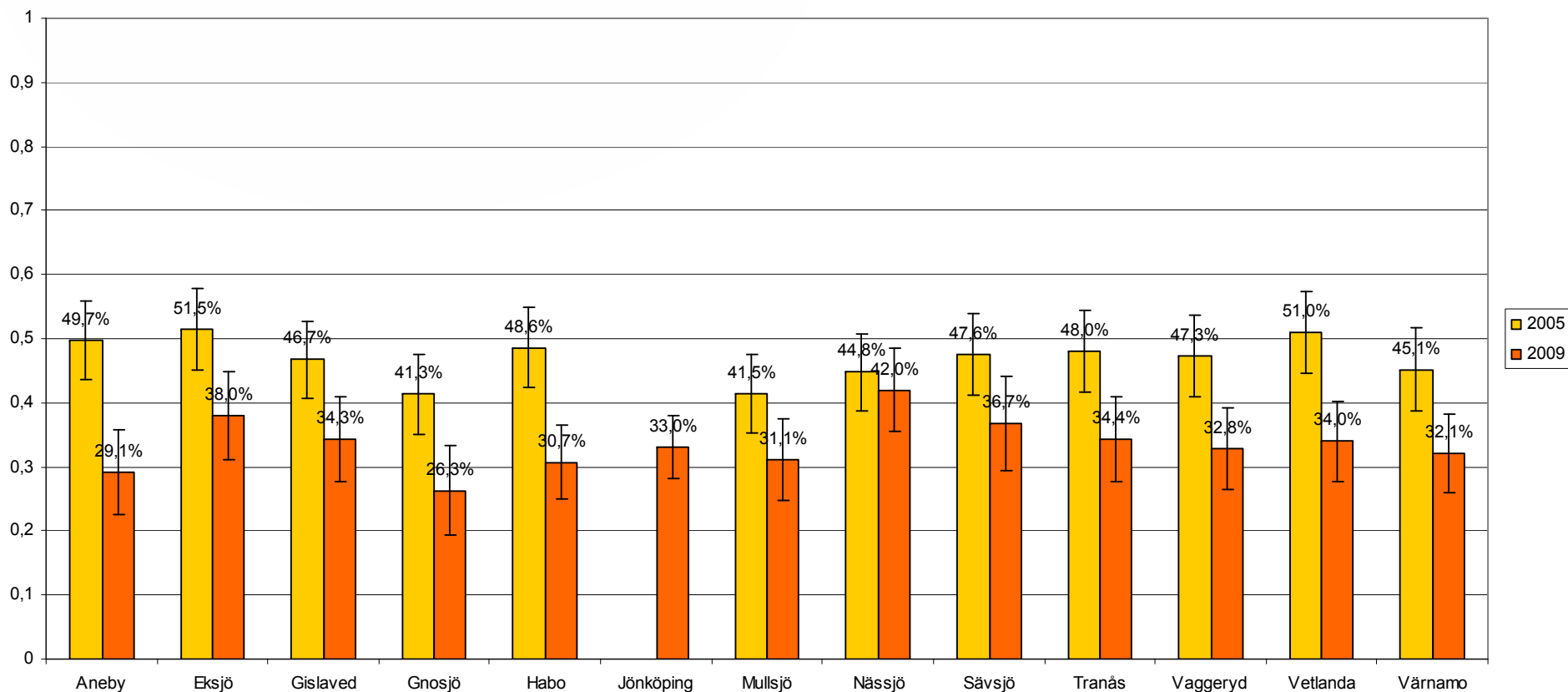
Andel (%) kvinnor som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan "Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?" – Socialtjänsten Totalt i länet 2009: 31,2%

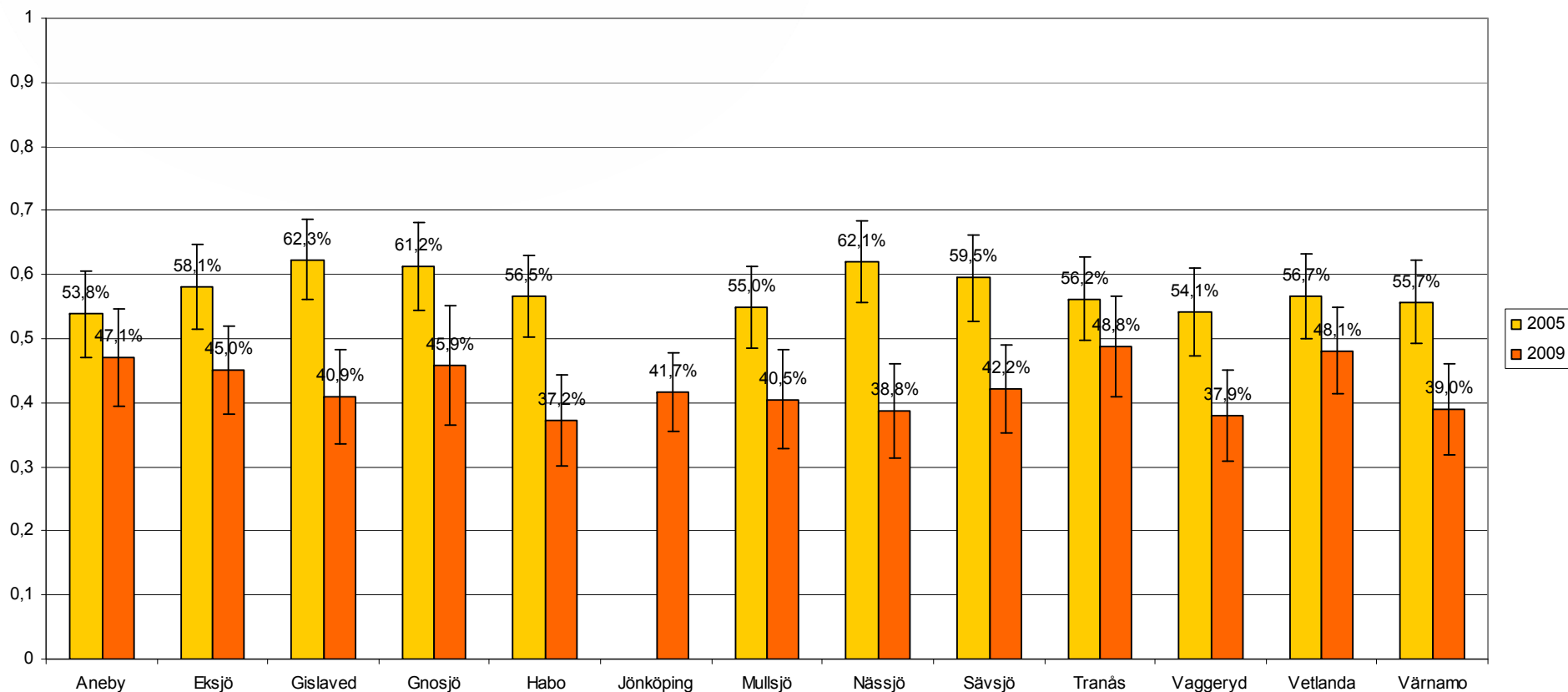
Andel (%) män som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan
"Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?"
– Socialtjänsten Totalt i länet 2009: 37,5%

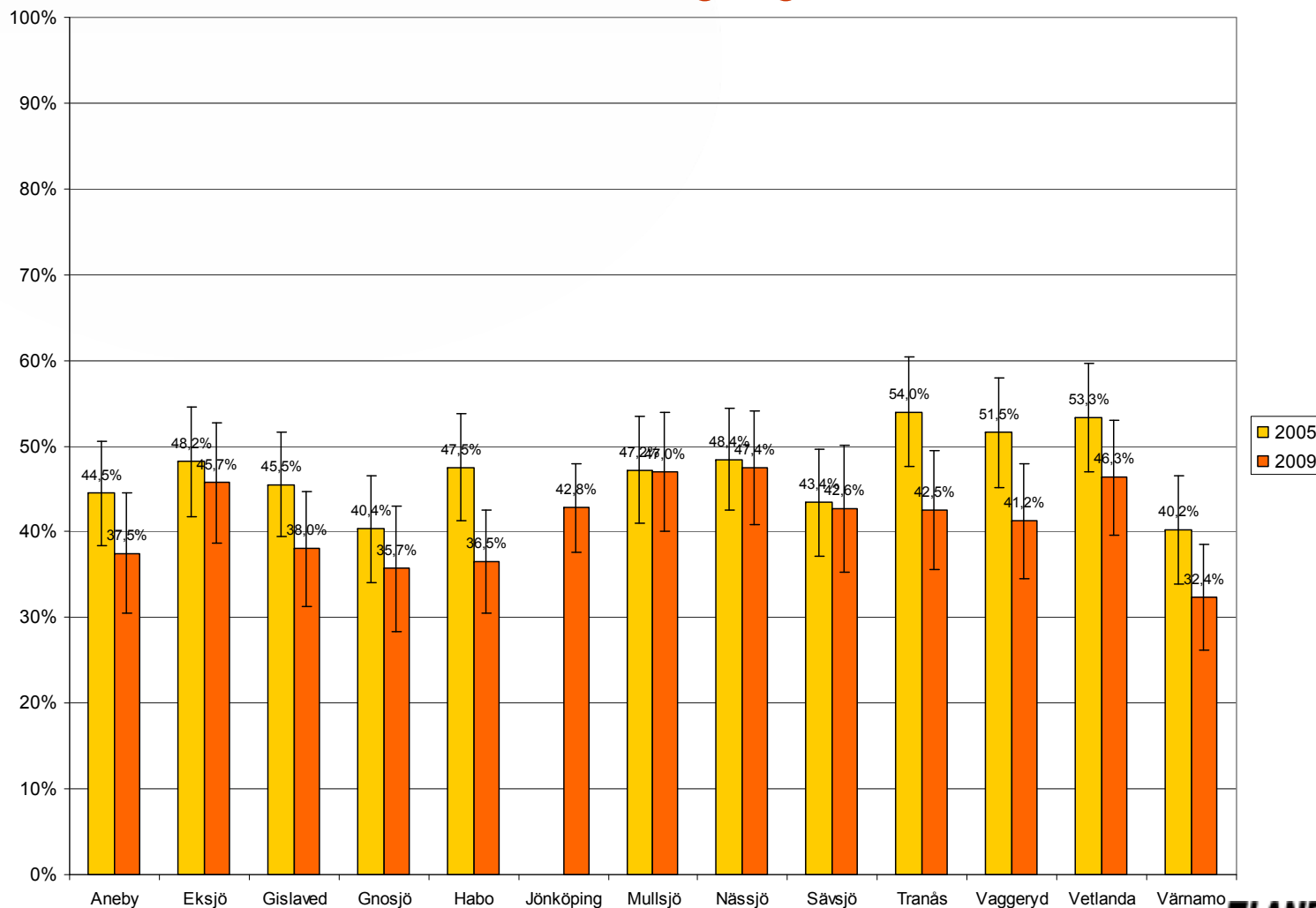
Andel (%) kvinnor som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan "Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?" – Riksdagen Totalt i länet 2009: 32,0%

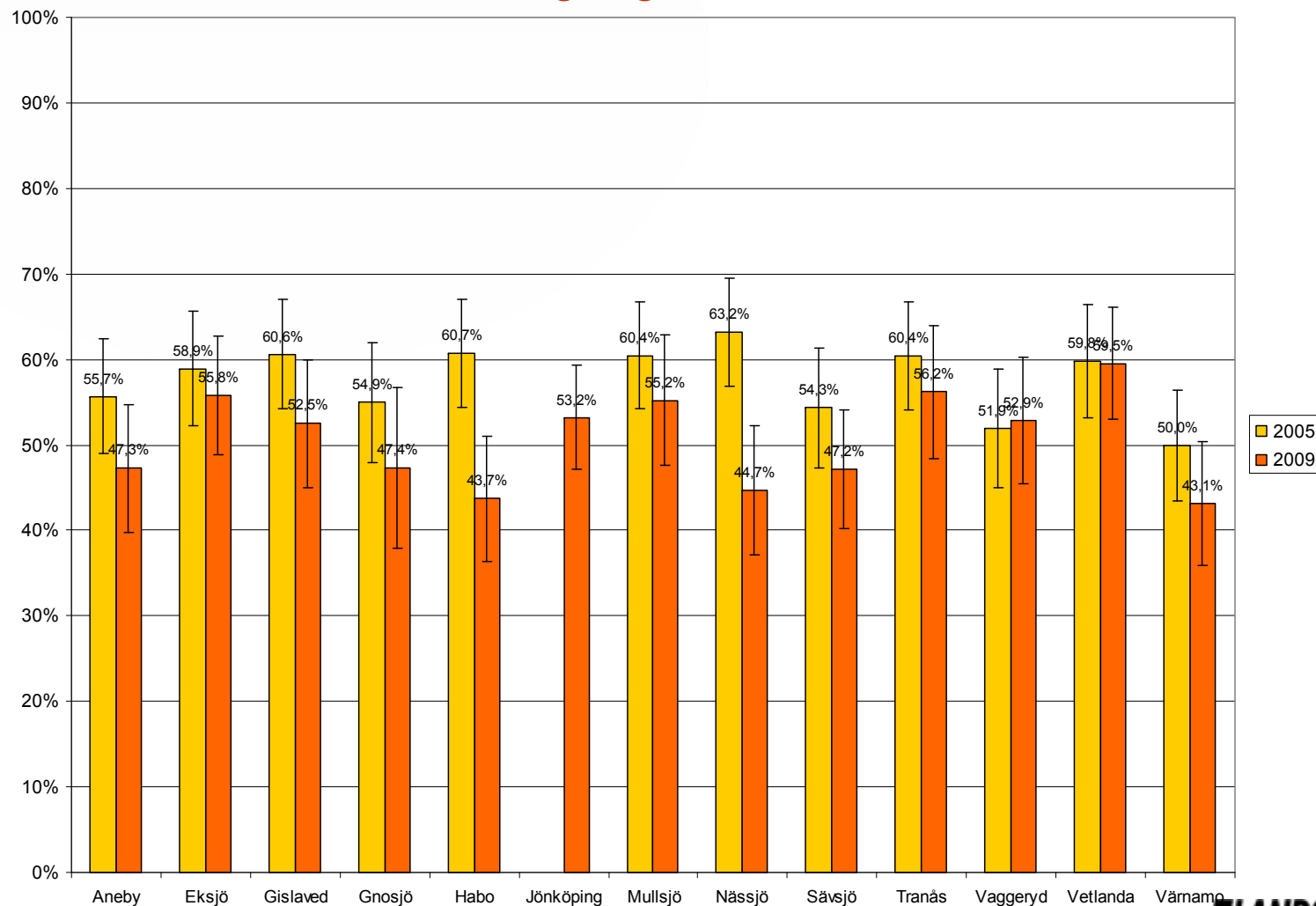
Andel (%) män som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan
"Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?"
– Riksdagen Totalt i länet 2009: 40,7%

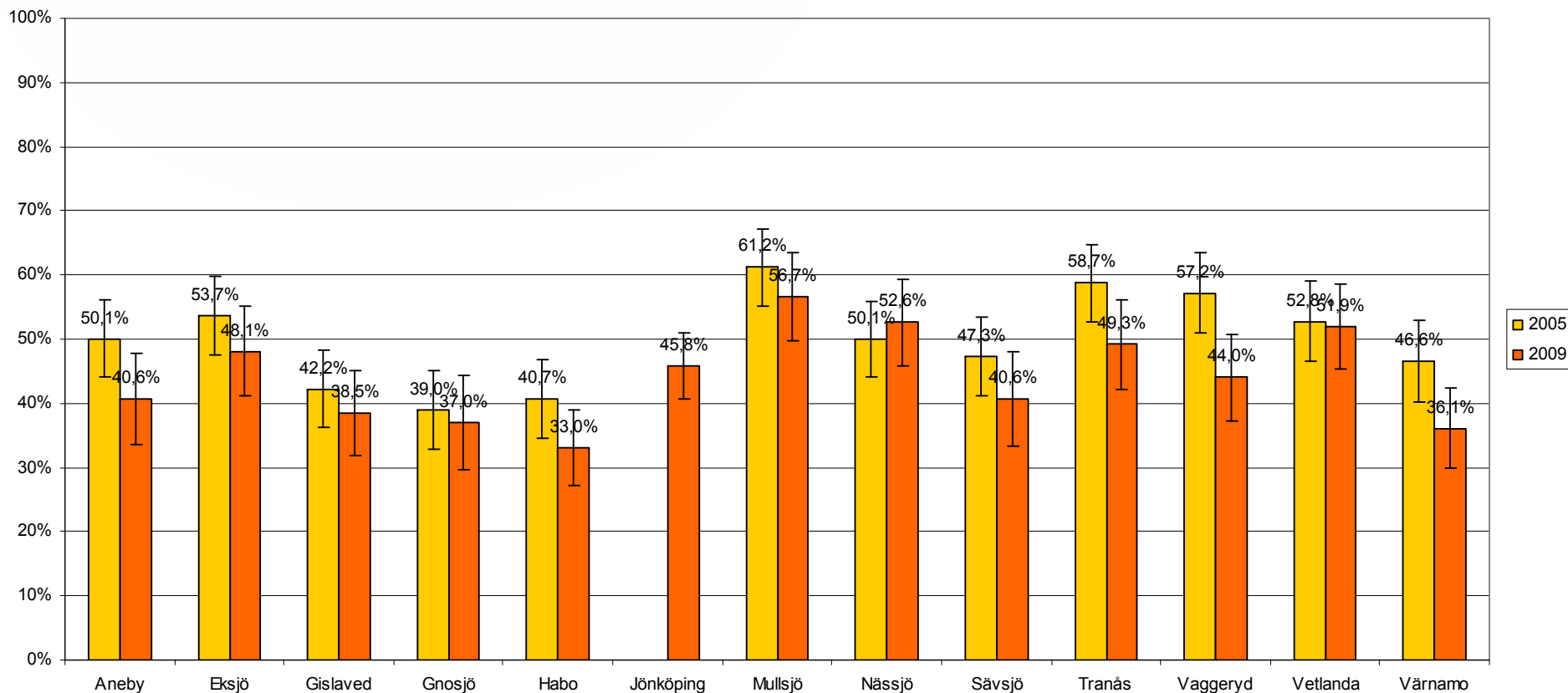
Andel (%) kvinnor som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan "Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?" – Politiker i ditt landsting/region Totalt i länet 2009: 39,8%

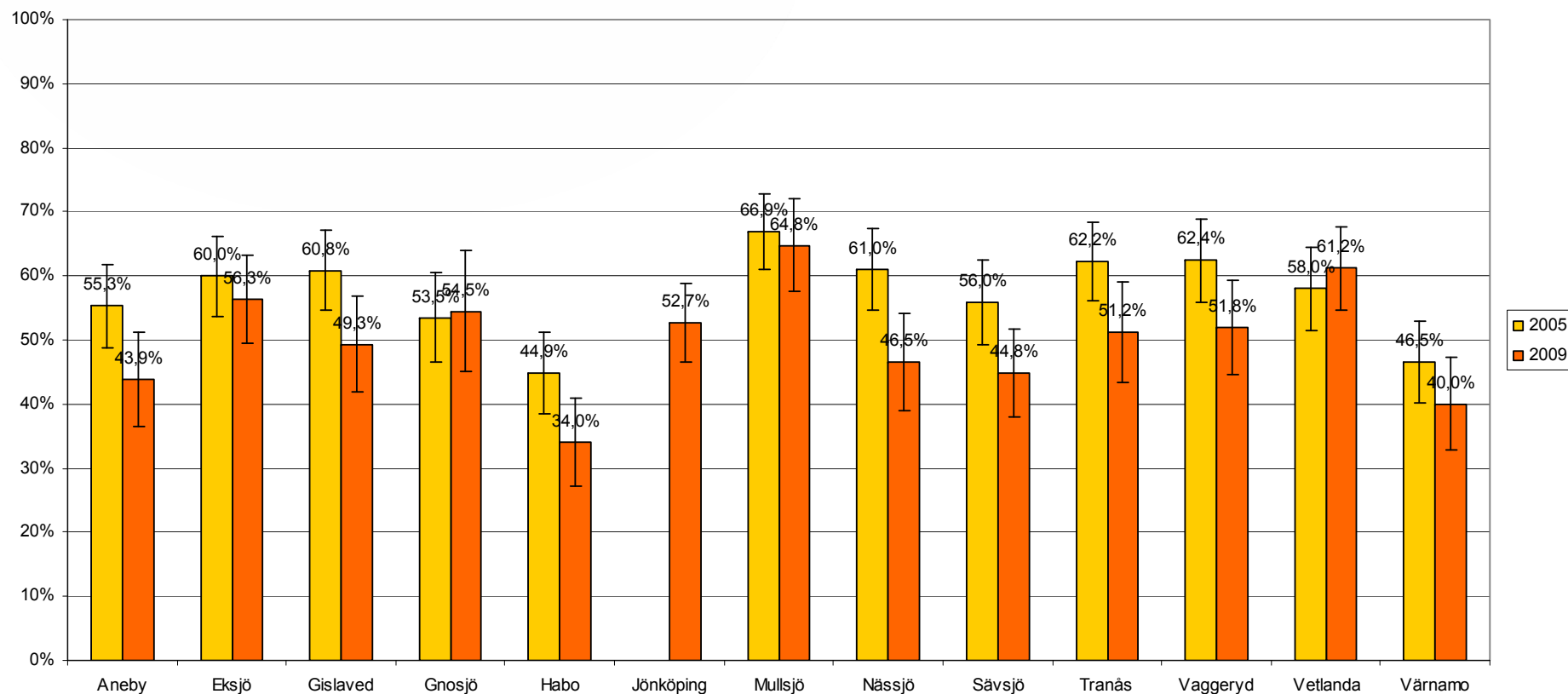
Andel (%) män som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan "Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?"
– Politiker i ditt landsting/region Totalt i länet 2009: 49,9%

Andel (%) kvinnor som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan "Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?" – Politiker i kommunen Totalt i länet 2009: 42,9%

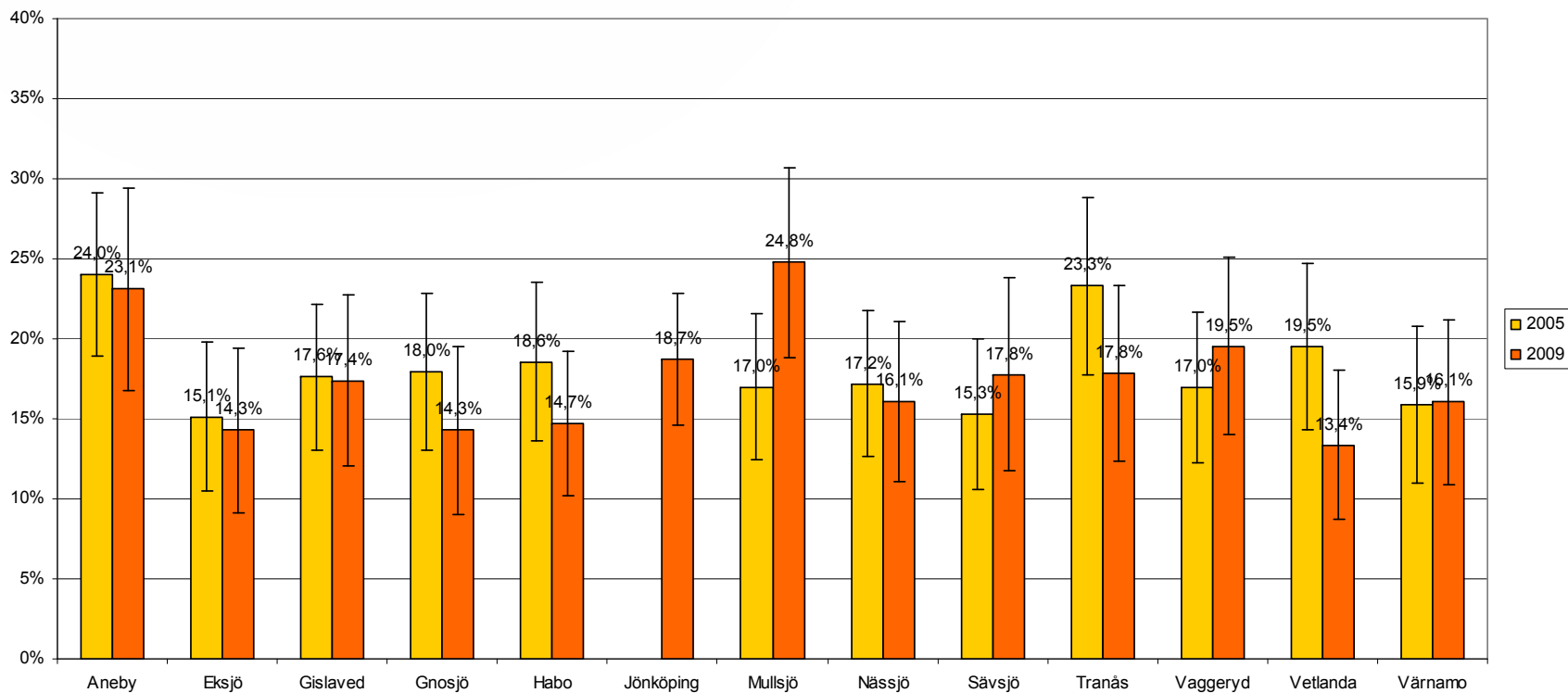

Andel (%) män som svarat "inte särskilt stort" eller "inget alls" på frågan
"Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?"
– Politiker i kommunen Totalt i länet 2009: 48,9%

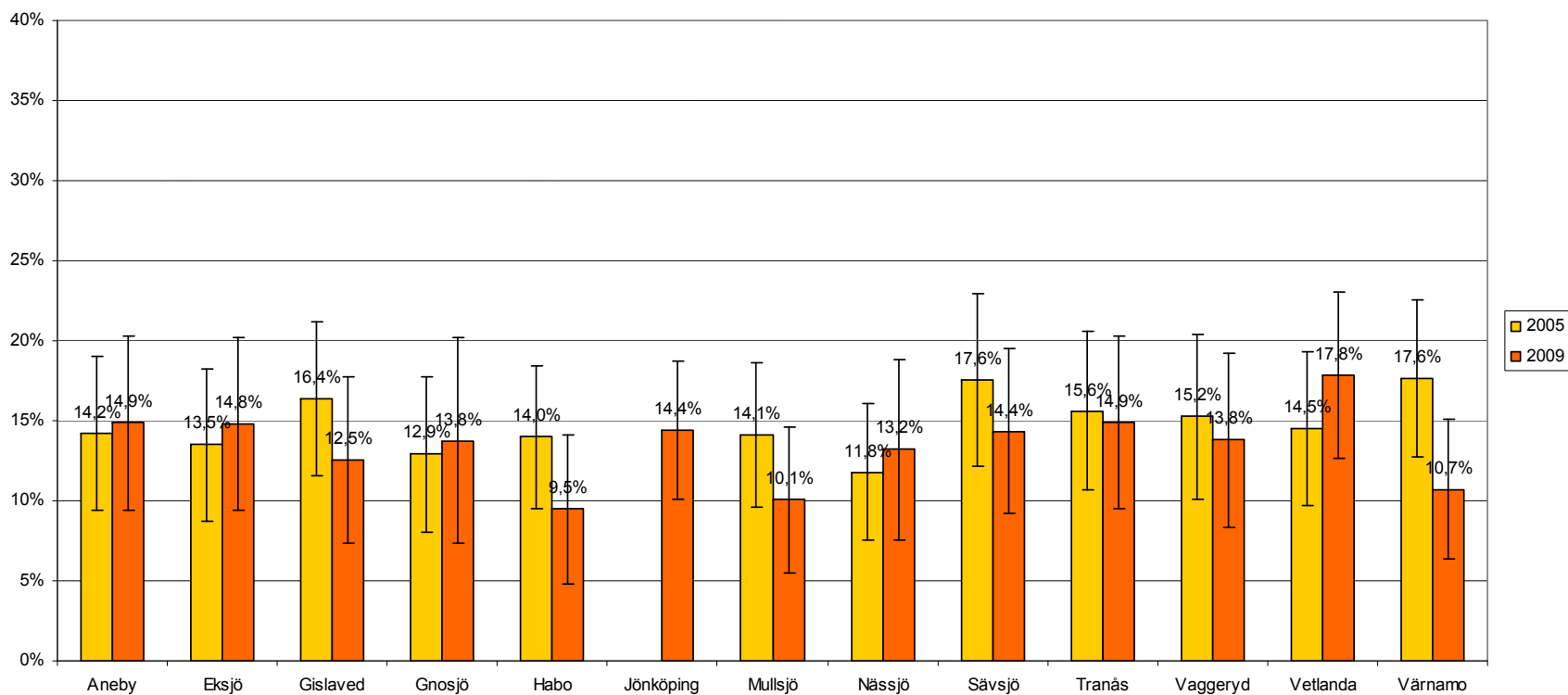
Andel (%) kvinnor som svarat att det har hänt att de har haft svårigheter att klara de löpande utgifterna under de senaste 12 månaderna.

Totalt i länet 2009: 17,2%

Andel (%) män som svarat att det har hänt att de har haft svårigheter att klara de löpande utgifterna under de senaste 12 månaderna.

Totalt i länet 2009: 13,9%

Sammanfattning

- Svarsfrekvensen låg och sjunker
- Kvinnor rapporterar sämre allmän hälsa än män
- Generellt låg konsumtion av frukt och grönsaker
- Vetlanda:
 - Något fler kvinnor rapporterar bättre allmän och psykisk hälsa sedan 2005 medan männens hälsa tycks ligga kvar på samma nivå eller något lite sämre.
 - Andel kvinnor med riskbruk för alkohol tycks ha ökat något.
 - Andel män med fetma tycks ha ökat något.
 - Andel män med svårighet att klara löpande utgifter tycks ha ökat.
 - Förtroendet för Socialtjänsten är sämre jämfört med 2005.

Fortsatta analyser

- Ålder
 - Utbildning
 - Sysselsättning
 - Socioekonomi
 - Etnicitet
-
- Sambandsanalyser
 - Ansamling av riskfaktorer